

DEPARTAMENT DE CATALÀ. DEURES D'ESTIU (3r d'ESO)

A) Alumnes que han de recuperar l'assignatura al setembre

L'alumnat suspès ha d'examinar-se al setembre i, a més, presentar els deures que detallem i haver llegit el llibre de lectura obligatòria establert per al seu curs.

Deures:

Presentació **obligatòria** del **llibre de reforç**, amb totes activitats fetes i autocorregides amb un bolígraf vermell. Al web de l'institut, a l'apartat *Deures d'estiu*, podreu descarregar-vos les solucions de cada quadern.

Per aprovar. Llengua catalana i literatura 3 ESO. Editorial Castellnou. ISBN: 978-84-9804-979-4

El professorat posarà una nota a la feina presentada, la qual representarà un **10% de la qualificació final**.

Lectura obligatòria:

Àngel BURGAS, *Noel et busca*. Ed. La Galera. ISBN: 978-84-246-4459-8.

A l'examen de recuperació de setembre s'inclourà un apartat amb preguntes específiques sobre la lectura, amb un valor d'un **10% de la qualificació final**

B) Alumnes amb la matèria aprovada al juny

El Departament convida l'alumnat a llegir el llibre següent:

Àngel BURGAS, *Noel et busca*. Ed. La Galera. ISBN: 978-84-246-4459-8.

Es tracta d'una feina **voluntària** però altament **recomanada**. Al setembre, en començar les classes, es farà una prova sobre el llibre següent, per tal d'avaluar-lo i comptabilitzar-ne la nota en la qualificació del 1r trimestre.

Recomanacions generals per a l'alumnat d'ESO

És molt recomanable que vagin practicant l'ortografia mitjançant els exercicis que poden trobar a **Internet**: activitats curriculars i programes específics de l'apartat de Llengua Catalana a l'ESO, del portal educatiu edu365

<http://www.edu365.cat/eso/muds/catala/index.htm>, serveis d'autoaprenentatge

(<http://salc.upf.edu/>); itineraris d'aprenentatge

(http://aplicacions.llengua.gencat.cat/itineraris-aprenentatge/index_c.html), dictats en línia, activitats clic de llengua catalana

(<http://clic.xtec.cat/projecs/llengua/jclic/llengua.jclic.zip>), ...; o bé comprant qualsevol quadern d'ortografia del curs que acaben de fer (per exemple, de les editorials Castellnou, Teide, Barcanova o qualsevol altra).

Bellcaire d'Urgell, 6 de juny de 2017

PER aprovar

Llengua catalana i literatura
3 ESO Solucionari

Unitat 1. El còmic

Comprensió lectora

Pàgina 4

- 1 Tintín i el capità Haddock.
- 2 Fins al peu de les muntanyes.
- 3 Pateixen sofriments terribles. Demana al Fill del Sol que no els torturi més.
- 4 **c**
- 5 Donar a conèixer al món les seves tradicions seculares i les riqueses de la seva civilització.
- 6 Hi ha acotacions del narrador a les vinyetes 1 i 11.
- 7 **a**
- 8 Representen cada un dels set savis i serveixen per fer-los patir mitjançant un encanteri.
- 9 Les utilitza per torturar-los. Els vol fer patir pels seus actes.
- 10 Expressen el rebuig envers els actes irrespectuosos i les actituds de superioritat de certes persones o grups culturals cap a altres cultures i civilitzacions.
- 11 Servien per submergir les víctimes en un son pregon mitjançant un líquid sagrat, extret de la coca, que hi havia a dins.

Pàgina 5

- 12 Transcorre en el segle xx, en la cultura asteca. Hi apareixen personatges característics d'aquesta cultura, com el sacerdot i el Fill del Sol, i està ambientat en unes estances que podrien ser les d'una piràmide asteca.
- 13 Crema les figures de cera.
- 14 Els set savis es desperten.
- 15 A Europa, al llit d'una clínica.
- 16 Mitjançant els ninots, se'ls torturava i se'ls havia submergit en un son pregon.
- 17 Carlets, Sanders, Ramonell i Claramunt
- 18 Resposta oberta.
- 19 **a** V; **b** F; **c** F; **d** F; **e** V; **f** F; **g** V; **h** V; **i** F; **j** F

Gramàtica

Pàgina 6

- 1 **a** La Sandra de Terrassa viu amb un gos i dos gats. (Si és té en compte que va precedit per la preposició amb, s'hauria de considerar un SPrep.)
- b** La primera prova sembla la més fàcil. (El grup «la més fàcil (prova)» també es pot considerar un SN, perquè «la» és un pronom.)
- c** Els amics d'en Josep que juguen a bàsquet treuen bones notes.
- d** Aquella porta que està rovellada encara ningú no ha pogut obrir-la.
- e** Molts avions de passatgers creuaven el cel sense núvols.
- f** Tres ocells alegres volen per sobre del llac.

- 2 a** El (det) nen (N) que caminava enrere (CN).
b El primer (det) autocar (N) que venia de Manresa (CN).
c Relotge (N) de polsera (CN).
d Molts (det) problemes (N).
e Una (det) piscina (N) de plàstic (CN).
f Una (det) medalla (N) olímpica (CN).

3 Resposta oberta.

4 Resposta oberta.

Pàgina 7

5 Resposta oberta. A tall d'exemple: a) La caputxeta **vermella**; b) Aquell tren **de càrrega**; c) Els amics **que vindran**; d) El planeta **dels simis**; e) Els dotze micos **salvatges**; f) Unes serps **que mosseguen**

6 a indefinit; **b** numeral; **c** quantitatiu; **d** article; **e** exclamatiu; **f** possessiu; **g** interrogatiu; **h** indefinit; **i** demostratiu; **j** indefinit

7 a cardinal; **b** multiplicatiu; **c** col·lectiu; **d** partitiu; **e** partitiu; **f** cardinal; **g** multiplicatiu; **h** ordinal; **i** ordinal; **j** ordinal

8 a nominal; **b** adverbial; **c** preposicional; **d** verbal; **e** nominal; **f** preposicional

9 a 5; **b** 6; **c** 7; **d** 1; **e** 4; **f** 2; **g** 3

Lèxic

Pàgina 8

- 1 a** gràfic: Representació per mitjà d'un dibuix.
b vinyeta: Qualsevol dels dibuixos que formen part d'una sèrie que explica una història.
c bafarada o globus: Espai tancat, generalment per un cercle, que conté els diàlegs o els pensaments d'un personatge, el qual és assenyalat per un apèndix que surt del cercle.
d manga: Còmic d'origen japonès.
e seqüència: Successió de vinyetes que constitueixen una unitat dins el conjunt argumental d'un còmic.
f tramat: Conjunt de línies o tonalitats que cobreixen determinades superfícies.
g fanzín: Publicació de temàtica cultural, de poca difusió i feta amb pocs mitjans, generalment per aficionats, que sovint està dedicada a la música, el cinema, el còmic o la ciència-ficció.
- 2** Resposta oberta.
- 3** Resposta oberta. A tall d'exemple: bang-bang!, pum!, pam!, ahh!, ui!, plaf!, brrrrr!, crec!
- 4** mitjà de comunicació de massa: Mitjà de transmissió de la informació a través del qual es difonen continguts dirigits a un gran públic.
 El còmic té un llenguatge icònic-verbal: S'expressa mitjançant text, imatges i altres recursos gràfics.
 recursos gràfics: Diverses maneres de representar, mitjançant el dibuix, personatges, situacions, estats d'ànim, sons, etc., segons una determinada convenció.

Pàgina 9

5 Resposta oberta.

6 Les **narracions** de superherois constitueixen un subgènere de la ciència-ficció i poden considerar-se el transsumpte modern de les **històries** dels herois i deïtats de les mitologies clàssiques, amb la **diferència** que l'element religiós ha estat substituït per la **mitologia**. No obstant això, també es pot parlar de la seva **estructura** de valors morals: generositat, sacrifici, autocontrol, pietat, etc., que converteixen els **superherois** en veritables «sants» salvadors del **món**.

Una altra diferència fonamental amb la **ciència-ficció** clàssica rau en el fet que els superherois no solen **morir**, i les seves narracions s'estenen d'un *comic book* a un altre, mentre les vendes es mantenen. Les seves **aventures** tendeixen així a estroncar-se en una certa atemporalitat, en la qual el **personatge** ja no pot envellir, i tot torna: els **malvats** reapareixen, els morts no són morts... Tampoc solen modificar de forma important la vida a la Terra, i es dediquen a assumptes de poca **transcendència** (no acaben amb la **guerra** ni la fam, per exemple).

Viquipèdia (fragment adaptat)

(Les paraules *històries*, *aventures* i *narracions* són intercanviables.)

Ortografia

Pàgina 10

1 diftong creixent: iode, equació, gual, paraigua, quatre, ianqui, pingüí, llengua
 diftong decreixent: avui, esportiu, lliure, riure, adéu, afaitar, roure, llei, paraigua, astronauta, divuit, meitat
 hiat: veïna, cua, història, teatre, agraiem, zoològic, poeta, país, joia, suor, triangle

2, 3, 4 i 5 Resposta oberta.

6 a pa-í-sos. Hi ha hiat perquè la *i* és tònica i no forma diftong amb la *a*.

b Llu-ís. Hi ha hiat perquè la *i* és tònica i no forma diftong amb la *u*.

c su-ís-sos. Hi ha hiat perquè la *i* és tònica i no forma diftong amb la *u*.

Pàgina 11

7 a guer-ra; **b** rei-xa; **c** coix; **d** te-a-tre; **e** o-ce-à; **f** go-ril-la **g** pa-rai-gua; **h** cot-xe; **i** hi-po-pò-tam;
j cui-xa; **k** ca-laix; **l** eu-ro-pe-a; **m** ca-fe-í-na; **n** ei-na; **o** ín-di-a; **p** qües-ti-ó; **q** Llu-í-sa; **r** roig;
s cla-ra-bo-ia; **t** llen-güe-ta

8 b treien; **e** creueu; **g** guaitar; **k** veieu; **n** dèieu; **p** caieu; **s** seieu

9 a V; **b** V; **c** F; **d** F; **e** F; **f** V

10 monosíl·lab: peu, blau

bisíl·lab: feina, mòbil, vaixell, dormir

trisíl·lab: examen, dentista, qüestió, maletí, cantaran

tetrasil·lab: llibreria, història, ciència, encenedor, ordinador, confiaré

pentasil·lab: autonomia, calculadora, satisfacció

Expressió escrita

Pàgina 12

Les activitats **1, 2, 3, 4, 5 i 6** són de resposta oberta.

Unitat 2. El text dramàtic

Comprensió lectora

pàgina 14

- 1** La Marta, en Sebastià i la Nuri nena
- 2** En Sebastià és un terratinent que considera que la Marta –de qui està enamorat– és propietat seva. Ara bé, necessita casar-se amb la pubilla Sala per no arruïnar-se. Per dissimular l'amor que sent per la Marta, l'obliga a casar-se amb un altre home. És prepotent i egoista, i fa servir la força per dominar la Marta.
- 3** Una noia que viu al molí, amant d'en Sebastià. És atractiva i fràgil, i està esclavitzada pel terratinent. No comparteix la decisió de casar-se amb un home que ni tan sols coneix i que li fa fàstic.
- 4** La Marta no té diners i en Sebastià necessita casar-se amb una dona rica per fer front als seus deutes. Però com que no vol perdre la Marta, la fa casar amb algú de qui no es pugui enamorar per tal de continuar essent amants.
- 5** En principi, sembla que sí que n'està enamorada, perquè és una noia jove i innocent, però ja comença a intuir que en Sebastià la manipula i la utilitza d'una manera egoista i violenta.
- 6** Tenen una relació desigual. Ell la considera una possessió seva, com si formés part de les seves terres, i a ella això no li agrada gens.
- 7** Resposta oberta.
- 8** Resposta oberta.
- 9 b**
- 10** La Nuri ajuda la Marta a posar-se la caputxeta del casament. La Marta la compara amb ella quan va arribar al molí de petita, una imatge de puresa i innocència.
- 11** Resposta oberta. El temps de l'obra és indefinit, però el teatre del segle XIX tracta temes de la realitat quotidiana contemporània i, per tant, aquesta obra es pot situar en el mateix segle o a principis del segle XX. Es pot deduir pel tipus de relacions que s'hi mostren, perquè parlen d'un món rural amb una pubilla, el molí, les hisendes, la caputxeta per al casament...
- 12** En Manelic és l'home que ha triat en Sebastià per casar-se amb la Marta. Li va bé perquè, si a la Marta li fa fàstic, mantindrà la seva relació secreta amb en Sebastià.
- 13** No, actua per egoisme i per interès propi. La Marta li té por perquè l'obliga a fer coses que no vol i la sotmet físicament i psicològicament perquè no se'n vagi, fins i tot amb una conducta violenta.

pàgina 15

14 c

- 15** Diu que abans marxarà o es matarà llançant-se al pou.
- 16** Volen dir que en Manelic accepta casar-se amb la Marta encara que ella mantingui relacions amb en Sebastià, l'amo de les terres. Es refereix al fet que són amants des de fa temps.
- 17** Les perdria, perquè té molts deutes i per evitar-ho pretén casar-se amb la pubilla Sala i millorar així la seva situació econòmica.
- 18** Salvaria l'economia d'en Sebastià, que es vol casar amb ella per conveniència.

19 En Sebastià sempre ha sotmès la Marta a la seva voluntat i ara no la vol perdre. Ell l'obliga a estimar-lo i, per tant, és una relació desigual, de submissió.

20 En veure la Nuri, la Marta reflexiona sobre la seva evolució (de nena a dona): ha perdut la innocència (que encara manté la Nuri) i se sent infeliç davant les maniobres i manipulacions d'en Sebastià.

21 a F; **b** V; **c** F; **d** F; **e** F; **f** F; **g** V; **h** V; **i** F

Gramàtica

Pàgina 16

1 a que: relatiu; **b** en: feble; **c** hi: adverbial; **d** ningú: indefinit; **e** qualsevol: indefinit; **f** li: feble; **g** això: demostratiu neutre; **h** et: personal feble; **i** tu: personal fort

2 a N'ha representat molts.

b Van agafar-**les** totes.

c No m'**ho** diguis.

d Demà **la** veuré.

e Ens **hi** interessem.

f **Vosaltres** portareu la beguda.

g **Els** necessito per demà.

h La Carme **els** va convidar a sopar.

i Al final no **hi** he passat.

3 relatius: els quals, on, que, qui
demostratius neutres: allò, això
indefinit: cadascú, quelcom, algú, tothom, res, uns
personals forts: nosaltres, jo, elles
personals febles: et, li, us, la, em

Pàgina 17

4 Resposta oberta. A tall d'exemple: **a** la fotografia; **b** a Malgrat; **c** bolígraf; **d** les teves cosines; **e** això; **f** els bancs

5 a Va portar els llibres i **els** va repartir entre tots.

b A l'Ignasi, no **li** agrada gens la xocolata.

c S'ha acabat el sucre. No **en** queda gens ni mica.

d Perdona'm. No **ho** he fet expressament.

e No truquis a en Miquel ara; truca-**li** més tard.

f Parla més fort, que no **et** sento.

g Al final **hi** vas anar, a la piscina?

6 a M'ha enviat un ram de roses.

b Torna'**l** a la biblioteca.

c Emporteu-**vos** tots els llibres a casa.

d Agafa'**t** ben fort, que cauràs.

e N'hem parlat amb calma.

f Doneu-**me-la**, que és meva.

g No **s'ho** haurien imaginat mai.

h Quan vinguin, **els en** regalaré dos a cada un.

i Porta-**me'ls** a la tarda, que els necessito.

7 Els Irregulars no saben **qui** (*interrogatiu*) va matar la dona. **Ho** (*neutre*) ha notat. Però **en** (*neutre*) saben alguna cosa. Si més no, en Malefactor. Pels carrers de Londres no hi ha **ningú** (*indefinit*) més astut que aquell xicot sempre tan calculador. Els seus seguidors no solament **el** (*feble*) temen, sinó que **el** (*feble*) reconeixen com el millor. No és que en Sherlock **s'imagini (*reflexiu*) que en Malefactor és de casa bona, simplement **ho** (*neutre*) sap. Hi ha una prova irrefutable: el jaqué negre. Tot i que està arrossinat i esparracat, el cap de la trepa **se'l** (*reflexiu, feble*) posa cada dia, com si **li** (*feble*) tingués una gran estimació, no pas com si **l'**hagués (*feble*) robat. El barret de copa, el bastó: **els** (*feble*) deixa a **qualsevol** (*indefinit*) banda sense pensar-**s'ho** (*reflexiu, neutre*) dues vegades. Però en Sherlock l'ha (*feble*) vist rentant el jaqué en un barril d'aigua de pluja quan **es** (*reflexiu*) pensa que no **el** (*feble*) veu **ningú** (*indefinit*), ha vist com **l'**amanyaga (*feble*) i **l'**allisa (*feble*) mentre parla. Temps enrere, aquell jaqué va pertànyer a **algú** (*indefinit*) de cert estatus social.**

SHANE PEACOCK, *L'ull de corb* (fragment adaptat)

Lèxic

pàgina 18

- 1 a** escenari: Part del teatre en què els actors desenvolupen l'acció dramàtica i on es munten els elements escenogràfics.
 - b** tramoista: Persona que construeix o dirigeix tots els mitjans mecànics emprats en el teatre per fer transformacions escèniques.
 - c** teló: Tela gran que es pot baixar i pujar i que, abaixada, tapa tot l'escenari.
 - d** platea: Pati de butaques. Planta baixa del teatre on hi ha una sèrie de files de cadires o butaques per als espectadors.
 - e** cabina de control: En un teatre, sala petita tancada des d'on els tècnics regulen el so i els llums.
 - f** escenògraf: Persona encarregada del muntatge de l'escenari amb els elements necessaris per a la representació.
 - g** *attrezzo*: Conjunt d'accessoris de decoració, de mobiliari, etc., que es necessiten en el muntatge d'una escenografia.
- 2** Resposta oberta.
 - 3** Resposta oberta.
 - 4** **L'escenografia del muntatge**: Els decorats i altres elements de l'escenari que es van utilitzar per representar l'obra de teatre.
 - elements de mobiliari**: Els objectes físics que decoren l'escenari.
 - dos pesos pesants de l'escena catalana**: Dos actors de llarga trajectòria i reconeguts pel públic en general.
 - comèdia àcida**: Comèdia amb elements de crítica.
 - l'èxit que els va acompanyar al llarg de trenta anys s'ha esvaït**: Ja no tenen el reconeixement, les bones crítiques i l'atenció del públic de què havien gaudit durant aquests anys.
 - el millor guió de la seva carrera**: Una molt bona història que pensen que els retornarà la fama com a guionista i cineasta.

Pàgina 19

- 5** subst. + subst.: figafior, autopista
 subst. + adj.: camallarg, bocamoll, celobert
 adj. + subst.: migdia, milhomes
 subst. + conj. + subst.: allioli
 verb + subst.: cobrellit, gira-sol, pixapins, menjapà
 adj. + adj.: agredolç, clarobscur, nord-americà
- 6** Resposta oberta. A tall d'exemple: obrellaunes (verb + substantiu); pocavergonya (adjectiu + substantiu); caragirat (substantiu + adjectiu); salvavides (verb + substantiu); tallagespa (verb + substantiu); capficar (substantiu + verb)
- 7** Resposta oberta.
- 8 a** 4 enterramorts: Persona que té per ofici enterrar morts.
b 1 bufanúvols: Home presumptuós, envanit.
c 6 busca-raons: Persona inclinada a cercar motius de discussió, de disputa.
d 7 escuradents: Tígeta de fusta, ploma, etc., tallada en punta, que es fa servir per escurar-se les dents.
e 9 rentaplats: Màquina de rentar plats.
f 10 tocacampanes: Persona que parla sense solta.
g 5 reposabraços: Peça que en un vehicle serveix perquè la persona asseguda hi pugui recolzar el braç.
h 3 esgarriacries: Persona que es plau a posar entrebancs, a importunar, a desfer els projectes, les converses, els jocs, etc.
i 2 espantaocells: Ninot o qualsevol altre objecte que es posa en un conreu per espantar els ocells.
j 8 aplegapilotes: En esports de pilota i de raqueta, persona encarregada de recollir les pilotes quan cauen fora de la pista o del terreny de joc i de retornar-les als jugadors al final de cada jugada.

Ortografia

Pàgina 20

- 1 a** passejàvem; **b** pianista; **c** imatge; **d** hipòcrita; **e** pantalles; **f** cotxe; **g** negre (també admet «negra», el femení de «negre»); **h** classe; **i** dormiries; **j** febre; **k** esperança; **l** poeta; **m** concepte; **n** febre; **o** agrícola
- 2 a** carretera nacional; **b** assassinat premeditat; **c** davantal rebregat; **d** associació contra l'esclerosi múltiple; **e** adreces equivocades; **f** safata d'entrada; **g** novel·la d'aventures; **h** manifest ecològic; **i** revolució generalitzada; **j** figura de cera
- 3 a** bucal; **b** forner; **c** joventut; **d** dulcificar; **e** serpentejar; **f** poma
- 4 a** cares negres; **b** corretges sintètiques; **c** granges boniques; **d** places roges; **e** paraigües enormes; **f** ànimes fantasmagòriques; **g** reixes obliqües; **h** platges lletges; **i** adreces ambigües

Pàgina 21

- 5 a** F; **b** V; **c** F; **d** F; **e** V; **f** V
- 6 a** barnús; **b** sanefa; **c** afaitar; **d** Empordà; **e** subornar; **f** monestir; **g** assemblea; **h** escurçó; **i** meravella; **j** piràmide; **k** turmell; **l** assassí; **m** escullera; **n** sospir; **o** botifarra; **p** muntar; **q** europeu (també admet «europea», en femení); **r** teulada; **s** cartolina; **t** suportar

- 7 a** dibuixos; **b** aranyes; **c** llengües; **d** taronges; **e** peixos; **f** feliços; **g** comarques; **h** taques; **i** boscos; **j** nines; **k** platges; **l** oques
- 8 a** Encara no hem **collit** el raïm.
b Jo **cullo** totes les cireres.
c Calculen que el meu nebot **naixerà** aquesta nit.
d Ella **surt** sempre de bon matí, i nosaltres **sortim** abans de dinar.
e No suportó que tu **escupis** a terra.
- 9 a** present de subjuntiu: pugui, puguis, pugui, puguem, pugueu, puguin
 imperatiu: pugues, pugui, puguem, pugueu, puguin
b present de subjuntiu: cusi, cusi, cusi, cosim, cosiu, cusin
 imperatiu: cus, cusi, cosim, cosiu, cusin

Expressió escrita

Pàgina 22

Les activitats **1, 2, 3, 4** i **5** són de resposta oberta.

Unitat 3 - El text descriptiu

Comprensió lectora

Pàgina 24

- 1** Resposta oberta. El narrador és subjectiu.
- 2** Un dels homes més genials i abominables del segle XVIII a França. Va néixer el 17 de juliol de 1738. Se'l compara amb De Sade, Saint-Just Fouché i Bonaparte. Resposta oberta.
- 3** Perquè la seva ambició es va limitar al regne fugisser de les olors.
- 4** És una descripció subjectiva a través de les olors (o pudors). Resposta oberta.
- 5** Per la data i la descripció de la ciutat, devia ser un dia molt calorós; si encara hi havia el cementiri, devia sentir-se molta pudor en un dia de juliol; però no queda clar si el naixement del personatge és abans o després que desaparegués el cementiri.
- 6** Ens transmet la sensació que són bruts i que fan la mateixa pudor que qualsevol pagès. Tal com els caracteritzen, fa l'efecte que l'educació i el comportament dels reis hagi de correspondre's amb l'olor que fan.
- 7 b**
- 8 d**
- 9** S'hi havien enterrat durant vuit-cents anys els morts de l'hospital Hôtel-Dieu i de les parròquies veïnes. S'anomena així perquè les persones que s'hi enterraven eren amuntegades en fosses comunes. El cementiri es va clausurar i s'hi va bastir un mercat de queviures.
- 10** La gent es va rebel·lar el dia que algunes fosses es van ensorrar per la saturació de cadàvers i la pudor del cementiri es va fer insuportable.

Pàgina 25

- 11** Resposta oberta.
- 12** Resposta oberta.
- 13** Que va ser una època de personatges terribles i alhora molt originals, con De Sade, que van marcar la història d'una manera o altra.
- 14** Que tot el seu talent el va dedicar a les olors, de les quals no pot quedar constància històrica, perquè desapareixen, es volatilitzen i, per tant, són fugisseres. Fa servir aquest adjectiu per indicar la no perdurabilitat de les olors que, igual que el temps, fugen.
- 15** Es desconeixia l'activitat nociva dels bacteris sobre la salut, i per això no s'havien buscat sistemes i remeis per millorar la higiene de les ciutats i les persones. Per tant, es vivia com un fet normal que qualsevol tipus d'activitat i també les persones fessin mala olor.
- 16** Resposta oberta.
- 17** Resposta oberta. La subjectiva hauria de ser més literària i l'objectiva, més científica.
- 18** **a** F; **b** F; **c** V; **d** F; **e** V; **f** V; **g** F; **h** V; **i** F

Gramàtica

Pàgina 26

- 1** **a** Mitja casa ha tremolat.
b En Ramon, de bon matí, ha començat a menjar galetes.
c La Caputxeta Vermella va fugir de l'amenaça del llop.
d Sempre viatjo al costat de la finestra.
e Comprar de rebaixes.
f La Sandra juga molt bé a bàsquet.
g Avui ha plogut molt.
h El jurat ha premiat un autor novell.
i Les obres avançaven a un ritme constant.
j L'Olga i en Pere van viatjar a Madagascar l'estiu passat.
- 2** **a** dón-a; 3a persona del singular del present d'indicatiu
b menyspre-ava; 1a persona del singular del pretèrit imperfecte d'indicatiu
c obr-ireu; 2a persona del plural del futur
d perd-ria; 3a persona del singular del condicional
e tem-o; 1a persona del singular del present d'indicatiu
f camin-àriem; 1a persona del plural del condicional
g visit-àveu; 2a persona del plural del pretèrit imperfecte d'indicatiu
h reb-ran; 3a persona del plural del futur
i pat-eixes; 2a persona del singular del present d'indicatiu
- 3** 1a conjugació: pregar, humitejar, guarar, xipollejar
2a conjugació: riure, commoure, viure
3a conjugació: patir, esmunyir, escollir

Pàgina 27

- 4** present d'indicatiu: crec, duem, reduïu, temem
 present de subjuntiu: vulgui, tanquin, pugui, redueixi
 imperfet d'indicatiu: coneixia, lluien, preveníem, venies
 futur: naixeré, compondreu, donareu, cruixiràs, batré
 condicional: reclouria, atendríeu, trencarien
- 5 a** Ell no es **dutxa** des de fa almenys una setmana.
b Digues als nens que no **xisclin** encara que faci fred.
c L'Àngel volia que jo **regués** tots els geranis.
d Caldria que vosaltres **diguéssiu** als espectadors que s'ha **suspès** el concert.
e Si passeu per Figueres, **visiteu** el museu Dalí.
f Ahir, el mariner **va avisar** que **venien** pirates.
- 6 a** parlar; **b** volar; **c** nedar; **d** saltar; **e** collir; **f** buscar; **g** dormir; **h** endreçar; **i** desitjar; **j** deure

7

salto	sabia	reduiré	perdria	mogui
saltes	sabies	reduiràs	perdríes	moguis
salta	sabia	reduirà	perdria	mogui
saltem	sabiem	reduirem	perdríem	moguem
salteu	sabíeu	reduireu	perdríeu	mogueu
salten	sabien	reduiran	perdríen	moguín

- 8** Resposta oberta. A tall d'exemple: visqué, sovintejaven, narrarem, s'anomenava, ha caigut, ha estat, fos, fa, es limitaren, deixa, ens referim, podien, feien pudor, eren, havia estat deturada, hi havia, anés, regnava, havia traginat, s'ensorraren, incità...

Hi predominen els temps en passat.

Lèxic

Pàgina 28

- 1** Resposta oberta. A tall d'exemple: **a** bonica/de porcellana; **b** juganer/de caça; **c** noves/de tennis; **d** calorosos/de l'Antàrtida; **e** verd/del planeta Mart; **f** antigues/de fusta
- 2** Va seure sota la llum grisa a la vora d'una finestra grisa d'una casa abandonada a última hora de la tarda i es va posar a llegir diaris vells mentre el nen dormia. Notícies curioses. Preocupacions arcaiques. A les vuit s'acaba la primavera. Va mirar el nen que dormia.

Es van aclofar a la carretera i es van menjar l'arròs fred i les mongetes fredes que havien cuinat feia dies. Ja començaven a fermentar. No hi havia cap indret on fer foc i que no es veiés. Van dormir abraçats sota les mantes rases enmig del fred i la foscor. Va mantenir el nen enganxat al seu cos. Estava tan prim...

CORMAC MCCARTHY, *La carretera* (fragment adaptat)

- 3 a** Maldecaps antics, problemes d'altres temps.
b Es van deixar anar fins a asseure's sobre les cames a la carretera.
- 4 a** alta; **c** rodona; **d** salada; **e** simpàtic; **f** estret; **h** lúcida; **i** ràpid; **m** petit; **o** estrany; **q** pobre; **r** normal; **t** blau; **u** perillós; **v** dental; **x** esquerpa

Pàgina 29

5 a 2; b 6; c 9; d 3; e 1; f 10; g 5; h 4; i 7; j 8

6 a ocre; b llest; c ridícul; d trampós; e escàs; f motor

7 a amarg: Que té un gust fort, aspre i gens dolç.

b malalt: Que té una malaltia, que no es troba bé.

c engolat: Que es produeix amb la intervenció del vel del paladar i la gola.

d desbocat: Que no obeeix el fre, la brida. Que diu males paraules.

e intolerant: Dit d'una persona que no admet la manera de pensar i d'actuar dels altres.

f real: Que existeix, que és al món, a la naturalesa i que es pot veure, sentir i tocar.

g tumultuós: Dit d'una reunió de persones, d'una multitud, que s'agita amb crits i confusió de veus.

h vinculant: Que uneix amb un vincle legal, moral o d'afecte. Una resolució, un pacte o una decisió és vinculant quan obliga a complir-lo.

i anatòmic: Relatiu o pertanyent a l'anatomia. Que s'adapta a les formes d'un cos viu.
La segona part de la resposta és oberta.

8 Resposta oberta. A tall d'exemple:

a sonat, eixelebrat, il·luminat

b novell, principiant, cadet

c musculós, fibrat, àgil

d petit, esquifit, microscòpic

e antic, arcaic, rònc

f triomfador, líder, vencedor

9 Resposta oberta. A tall d'exemple: **a** tranquil; **b** gran; **c** xacrós; **d** immens; **e** nou; **f** perdedor

Ortografia

Pàgina 30

1 agudes: handbol, jardí, gira-sol, mamut

planes: míssil, exàmens, tèxtil, fluor, bigotis, rellotge, bolígraf

esdrúixoles: diòptria, música, ràdio, pólvora

2 b qüestió; d satisfacció; e després; f confiaré; g maletí; h documentació; n ratolí; p rodamón;
q associació; r múltiple

3 a jugareu o jugàreu; b crostó; c felicitat; e accentuació; f gos; g futbol; h fenomen; i televisió

4 a ràpidament: és esdrúixola.

b sentíem: no hi ha diftong i és plana acabada en consonant.

c fràgil: és plana acabada en consonant.

d sèrie: no hi ha diftong i és esdrúixola.

e arròs: és aguda acabada en vocal més essa.

f èxtasi: és esdrúixola.

g notícia: no hi ha diftong i és esdrúixola.

Pàgina 31

5 a gros-sà-ri-a; b vi-brà-fon; c bú-fal; d fa-ris-tol; e re-cep-ci-ó; f trà-que-a; g xà-fec; h pi-ra-güis-ta;
i pi-rà-mi-de; j créi-xer; k hip-nò-tic; l grà-ci-a; m il-lò-gic; n ma-te-mà-tic; o o-ce-llai-re; p o-cul-tis-me;
q sa-fa-reig; r e-co-gra-fi-a; s den-si-tò-me-tre; t a-na-crò-nic; u a-po-ca-líp-tic; v es-fè-ri-ca-ment;
w reg-ne; x gàr-go-la

6 a te/té; b són/son; c es/és; d dóna/dona; e nét/net; f ós/os

7 Resposta oberta. A tall d'exemple: generalment, habitualment, hàbilment, malament, ràpidament, tristament, horriblement, lentament, espiritualment, pensament, honestament, tímidament, místicament, fantàsticament, rítmicament

8 d freqüència; e reüll; f Lluïsa; g agraià; h heroïna; j fortuït; k peüc; l diürn; n Pasqües; o veïnat; p llengües; r països

9 Cal pronunciar la *u*: qüestió, següent, bilingüe, piragüista.

Trenca un diftong: beneïm, reduïssis.

No porta dièresi: egoïsme, dormint, solàrium, sortiria.

Expressió escrita

Pàgina 32

1 Resposta oberta.

2 Resposta oberta. A tall d'exemple: En la fotografia hi ha quatre joves, dos nois i dues noies somrients que caminen a l'aire lliure, agafats per les espatlles o per la cintura. D'esquerra a dreta, el primer noi és més aviat ros, duu ulleres i una camisa blanca de quadres. A la seva esquerra hi ha una noia morena, que duu una samarreta fosca de màniga curta i, al seu costat, un noi una mica calb que porta una samarreta clara. Finalment, a la dreta hi ha una noia rossa amb els cabells llargs i llisos, que mira el noi de la camisa de quadres. Tots porten motxilla i texans excepte la noia més morena, que duu faldilla. Les noies calcen xanquetes i els nois, bambes. Al darrere es veu una font.

Les activitats **3**, **4** i **5** són de resposta oberta.

Unitat 4 – La llegenda

Comprensió lectora

Pàgina 34

1 Era un noi que sempre duia un timbal i que volia participar en la Guerra del Francès per lluitar amb els altres habitants del Bruc contra les tropes napoleòniques. Tenia setze anys.

2 Perquè, en veure arribar l'exèrcit francès, va tocar el timbal a les muntanyes de Montserrat i l'eco va multiplicar-ne el so, de manera que els francesos es van creure que tenien un gran exèrcit al davant.

3 b

4 d

5 Va descobrir que quan cridava la seva veu ressonava per les muntanyes.

6 Que qualsevol so es multiplicava. Quan va cridar en veure l'exèrcit francès, la seva veu es va multiplicar gràcies a l'eco, de manera que semblava que hi havia molts nens en lloc d'un de sol.

7 Va picar ben fort el timbal. L'eco va multiplicar-ne el so i els francesos es van pensar que l'exèrcit català era molt més nombrós, i això va contribuir a derrotar-los.

8 Es van espantar perquè devien creure que exèrcit català era molt més nombrós que el seu. Resposta oberta.

- 9** Va guanyar l'exèrcit català, perquè els francesos, en comptes d'atacar, es van retirar (havien perdut molts homes i un canó a Arbrera, en una emboscada). Tot i que la suma dels soldats del bàndol català era inferior a la dels partidaris de Napoleó, aquests últims van tenir més de tres-centes baixes, i es van veure forçats a retirar-se perquè es pensaven que havien de lluitar contra un exèrcit molt més gran.
- 10** Sí. Perquè el seu enginy va contribuir a la derrota dels francesos. Aquest fet es va convertir en una llegenda que ha perdurat fins als nostres dies i a la zona s'hi va erigir un monument en homenatge al Timbaler del Bruc.
- 11** S'ha transformat en llegenda. La història encara es recorda i s'explica avui en dia, perquè l'exèrcit napoleònic tenia fama d'invencible i, en canvi, va ser vençut i humiliat per mitjà d'aquesta trampa. A més, podem trobar monuments dedicats al Timbaler del Bruc. Se'n pot extreure la idea que és important creure en les nostres possibilitats d'aconseguir el que ens proposem, per molt que, aparentment, estiguem en inferioritat de condicions.

Pàgina 35

- 12** Resposta oberta. A tall d'exemple: la troballa de la marededéu «negra», la Moreneta, a les muntanyes de Montserrat.
- 13** Que es considera important per entendre la història i la cultura de Catalunya.
- 14** El Bruc es troba a uns 47 km de Barcelona. És a prop de poblacions com Esparreguera, Olesa i Igualada.
- 15** Resposta oberta. A tall d'exemple: difícilment, ja que els exèrcits tenen molts mitjans per rastrejar el territori i espiar els efectius de l'enemic.
- 16** És un fet històric que hi va haver la Guerra del Francès. És un element llegendari que l'exèrcit francès fes marxa enrere a causa només del so del tambor del Timbaler del Bruc.
- 17** A començaments del 1808, les tropes napoleòniques (l'exèrcit francès) van entrar a Espanya amb l'excusa d'envair Portugal, segons l'acord pres en el tractat de Fontainebleau, i van ocupar-ne les ciutats principals. L'ocupació francesa va provocar una llarga guerra per la independència (1808-1814), que a Catalunya fou coneguda com la Guerra del Francès. La guerra entre Espanya i França es va produir en el context de la política expansionista de Napoleó Bonaparte per Europa.
- 18** Resposta oberta.
- 19** **a** F; **b** F; **c** V; **d** F; **e** V; **f** V; **g** F; **h** F; **i** F

Gramàtica

Pàgina 36

- 1** **a** Li agrada molt (predicat) anar de càmping (subjecte).
b En Ramon (subjecte), a mitja tarda, ha fet els exercicis del quadern (predicat).
c Aquesta història (subjecte) és molt original (predicat).
d La Marta (subjecte) sempre viatja amb el seu gos (predicat).
e El teu mòbil (subjecte) té la bateria descarregada (predicat).
f Els avis d'en Martí (subjecte) estan de vacances a Portugal (predicat).
g La Clara (subjecte) ja s'ha instal·lat a París (predicat).
h El cap del departament (subjecte) els va felicitar per la seva feina (predicat).
- 2** **a** nosaltres; **b** jo; **c** ell/ella; **d** tu; **e** ells/elles; **f** vosaltres; **g** ell/ella; **h** ells/elles

- 3** Resposta oberta. A tall d'exemple:
 (Els adults) ronquen més que els nens.
 (La florista) ven roses per Sant Jordi.
 Quan (l'òliba) va quedar-se ben adormida, (l'esquirol) va sortir del cau.
 Si eliminem els subjectes de les oracions simples, aquestes tenen el mateix significat; però si els eliminem en l'oració composta, la podem interpretar malament, com en aquest cas, en què hi ha dos subjectes diferents i, en elidir-los, es poden confondre en un de sol.
- 4** **a** Està nevant a Ripoll.
b La Júlia i la Sònia **juguen** a saltar a corda.
c Ell **és** així, no hi ha qui li **digui** res.
d Els gossos i els gats no sempre es **barallen**.
e Elles no **han** pujat mai al Canigó.
f A mi no **em** tireu a l'aigua que **sóc** molt fredolíc.
g La Laia **llegia** una novel·la molt interessant.
h Els cotxes i les motos no **són** gens silenciosos.

Pàgina 37

- 5** Resposta oberta. A tall d'exemple:
- a** Els **jardiners** regàvem el pomer perquè es fes ben alt.
b La **doctora** va visitar el malalt amb una bata blanca.
c L'**Anna** comprarà un ordinador per fer el treball.
d **Madonna** cantarà tots els seus grans èxits.
e La **jove aprenent** ha pintat una aquarel·la davant del port.
f Els **bombers** van ruixar les finestres per apagar les flames.
g L'**autocar** es va retardar molt i vam arribar a misses dites.
h Els **jugadors** van celebrar el triomf de l'equip.
- 6** **a** Estàvem comprant per a tota la setmana. → simple
b L'Oriol, que juga molt bé a bàsquet, avui ha fet un triple des de mig camp. → composta
c No diré res més fins que no vingui la mare. → composta
d El gat es va enfilat a l'arbre amb molta facilitat. → simple
e Beu aigua, que no saps quan ho podràs tornar a fer. → composta
f Ven i compra amb un telèfon a cada orella. → composta
g Quan acabi de dinar, sortiré a fer un volt. → composta
- 7** **a** Tres elefants mengen cacauets i plàtans.
b En Fèlix ha arribat una hora més tard del previst a l'aeroport.
c Dràcula és un personatge que sempre m'ha fet molta por!
d Coneixes la llegenda urbana de la dama cega?
e Jo sempre miro les notícies per Internet.
f M'agrada conduir escoltant música clàssica.
g Qui vol un tros de pastís de xocolata?
- 8** Resposta oberta.

Lèxic

Pàgina 38

- 1 a** Perdre el seny, la capacitat de raonar i controlar-se.
b Valer molts diners.
c No tenir cap paper, no importar, no significar res.
d Parlar molt, més del compte.
e Procedir de manera cauta, vigilar molt el que es fa.
f Estar boig.
g Tolerar, deixar passar, alguna cosa aparentant no veure-la.
h Ser resistent, afrontar les adversitats sense immutar-se, ser insensible.
- 2 a** polisèmia; **b** homonímia; **c** polisèmia; **d** polisèmia; **e** polisèmia; **f** homonímia; **g** homonímia;
h homonímia
- 3** Resposta oberta.

Pàgina 39

- 4** ala: Qualsevol de les extremitats toràciques d'un ocell que generalment serveixen per volar. / Element d'un avió que serveix per sustentat-se en l'aire. / Costat d'un edifici o construcció.
cap: Part superior del cos humà separada del tronc pel coll. / Part anterior d'un gran nombre d'animals on hi ha els principals sentits. / Individu que mana, presideix..., un grup o col·lectiu. / Punta, extrem. / Cabota d'un martell. / part superior del llom d'un llibre... / (*adj.*) Que no n'hi ha. / (*prep.*) Direcció o proximitat.
sol: Astre lluminós al voltant del qual gira la Terra. / Cinquena nota de l'escala musical. / (*adj.*) Sense companyia, sense ningú més.
fulla: Qualsevol dels òrgans laminats que creixen de les extremitats de les plantes. / Làmina fina de metall que serveix per tallar. / En una porta o finestra és qualsevol de les parts mòbils que obren i tanquen.
banc: Seient més o menys llarg, generalment de fusta, on caben assegudes dues o més persones. / Establiment de crèdit que fa negocis amb els diners. / Lloc on hi ha emmagatzemades parts orgàniques conservades per a ús mèdic. / Gran quantitat de peixos que van plegats.
- 5 a** el deu: Número que va després del nou. / la deu: Naixement d'aigua, origen d'una font.
b el fi: Finalitat sobre alguna cosa o acció. / la fi: Final d'alguna cosa.
c el son: Estat en què descensem dormint. / la son: Ganes de dormir.
d el set: Número que ve després del sis. / la set: Necessitat de beure.
e el llum: Objecte o aparell que il·lumina. / la llum: Claror que prové d'un focus lluminós.
f el vocal: Representant que té veu en una congregació o junta. / la vocal: Articulació d'un so de la llengua que es caracteritza per la lliure sortida de l'aire a l'exterior.

- 6 a** 8; **b** 4; **c** 6; **d** 1; **e** 2; **f** 3; **g** 7; **h** 5

- 7** jorn: Dia. Les primeres hores del matí.
 mercè: Concedir un perdó. Acte de benevolència. Donar gràcies.
 insígnia: Senyal que serveix per indicar la dignitat, el grau o el rang d'una persona.
 estampades (del verb *estampar*): Fer un dibuix en relleu sobre un objecte de metall, cuir o paper mitjançant la pressió.
 blasó: Senyal o figura usats en els escuts, banderes i segells com a signes distintius d'una família noble. Escut d'armes.
 hereva: Dona que rep una herència en disposició testamentària.
 decapitats (del verb *decapitar*): Tallar a algú el cap. Escapçar.
 engalanats: Guarnits. Amb decoracions festives. Vestits per a una ocasió especial.
 despulles: Vestits, armes, presos a l'enemic mort al camp de batalla.

Ortografia

Pàgina 40

- 1** **a** enlloc; **b** pebrot; **c** joc; **d** equip; **e** xarop; **f** préssec; **g** edat; **h** mamut; **i** estrep; **j** camp; **k** blanc; **l** infinit; **m** sac; **n** glop; **o** catàleg; **p** tímid
- 2** **a** valent; **b** malalt; **c** fred; **d** pessic; **e** quiet; **f** fàstic; **g** groc; **h** set; **i** camp; **j** càstig
- 3** Resposta oberta. A tall d'exemple: eternitat, quietud, felicitat, heretat, imparcialitat, solitud, estatut, refredat, consanguinitat, similitud, inquietud, espontaneïtat, sinceritat, astut, immensitat.
- 4** Xàfec, joc, serp, lògic, híbrid, dalt, lent, naufrag, encàrrec, observar
- a** És **lògic** que vulgui fer vacances.
b A causa d'aquell **xàfec** no va gosar sortir del cotxe.
c Amb la calor l'ordinador em va molt **lent**.
d Té pànic de qualsevol mena de **serp**.
e Sempre puja a **dalt** de tot de la torre i des d'allà li agrada **observar** els ocells.
f Aquest cotxe és **híbrid**, va amb gasolina i electricitat.
g A la platja d'aquella illa van trobar un **naufrag**.
h Si vols que la comanda t'arribi a casa, abans has de fer l'**encàrrec**.
i Després d'estudiar tant, un **joc** físic és una bona manera de distreure's.

Pàgina 41

- 5** **a** atmosfera; **b** mag; **c** acne; **d** pícnic; **e** atzar; **f** bulldog; **g** recepta; **h** dissabte; **i** atles; **j** cabdell; **k** òptim; **l** club; **m** fluid; **n** apnea; **o** dubte; **p** fred; **q** atleta; **r** sud; **s** adob; **t** tub; **u** augment

6

A	F	M	I	C	L	U	B
W	R	Y	K	X	C	T	E
D	I	R	B	I	H	C	U
R	B	A	S	T	A	P	L
O	S	L	S	H	D	O	P
S	A	F	A	R	E	I	G
O	Q	O	G	N	V	Z	E
P	I	C	N	I	C	J	I

- 7** **a** cognom; **b** magne; **c** perd; **d** préssec; **e** corb; **f** poruc; **g** cup/cub; **h** atzar; **i** peüc; **j** destorb; **k** llarg; **l** rebut

- 8** Sovint es diu que un dels vincles que ens aferren amb més força a la infància (encara que ja no participem activament en aquest joc, encara que els nostres interessos s'hagin diversificat i la vitalitat, abaltit) és el futbol. Vaig més enllà i dic que, si la maduresa consisteix a acotar el temps, a fer-lo més essencial, el que recordem més vivament de quan jugàvem a futbol és el seu moment culminant, la màxima expressió, allò que el defineix i li atorga sentit: el gol.

PERE GUIXÀ, *Com se celebra un gol* (fragment adaptat)

Expressió escrita

Pàgina 42

Les activitats 1 i 2 són de resposta oberta.

- 3** Resposta oberta. A tall d'exemple: nocturnitat, soledat, mal temps, indrets desconeguts i desaviments...
- 4** Resposta oberta. A tall d'exemple: es fan **virals** perquè contenen elements realistes que ens són més o menys identificables i propers a la nostra realitat quotidiana.

Les activitats **5**, **6** i **7** són de resposta oberta.

Unitat 5 – El blog d'opinió

Comprensió lectora

Pàgina 44

1 b

- 2** El de tornar-nos dogmàtics, orgullosos i prepotents. Sovint, els joves no tenen pou seguretat o humilitat per adonar-se que ni són perfectes ni tenen sempre la veritat. Mentre són joves, aquestes persones dogmàtiques o prepotents poden tenir molta empenta, i sembla que ningú no els pugui aturar, però en fer-se grans es tornen tossuts i antipàtics.
- 3** Resposta oberta.
- 4** No només em poden ajudar els amics de confiança. Els pares i els veïns també em poden ajudar, perquè em coneixen prou per aconsellar-me bé.
- 5** En el context de l'article, *flexibilitat* vol dir 'saber respectar les opinions i els desitjos dels altres, encara que no coincideixin amb els nostres, no ser persones tancades i rígides en les nostres idees'. La segona part de la resposta és oberta.
- 6** Passar més temps amb els amics, viatjar, conversar i escolar cada dia, per tal de millorar i recordar que no som el centre de l'univers.
- 7** Que ens creiem els més savis del món i pensem que sempre tenim la raó davant de qualsevol qüestió. La segona part de la resposta és oberta.
- 8** Resposta oberta.
- 9** Resposta oberta. A tall d'exemple: perquè si accepta que no posseeix tota la veritat, sinó que creu que ell també pot aprendre coses noves parlant amb un fill, el diàleg serà més enriquidor per a tots dos i fluirà amb més naturalitat.

Pàgina 45

- 10** Un blog (abreviació de *weblog*, 'diari web') és una mena de diari personal interactiu que s'escriu a Internet; com que és interactiu, accepta i busca el diàleg amb altres persones, que poden escriure-hi breus articles per comentar i contestar les opinions del bloguer o les d'altres participants.
- 11** Resposta oberta. A tall d'exemple: en un dietari, diari o blog electrònic l'autor fa públiques les seves reflexions, amb la intenció que siguin llegides per moltes altres persones que, a més, les poden contestar i comentar. El dietari electrònic té l'avantatge de la immediatesa, la ràpida difusió i la participació dels lectors. Un dietari en paper, en canvi, pot ser o bé un llibre de reflexions i apunts autobiogràfics (íntim, subjectiu) o bé un registre (de caràcter científic o professional), sense intenció de fer-ne difusió i sotmetre'l a la interacció amb el lector. Els avantatges del diari són, bé la privacitat, bé la utilitat pràctica d'un registre. No tenen difusió excepte en el cas que algú consideri que són documents de valor històric, literari, científic, etc.

12 c

13 Resposta oberta.

14 Resposta oberta.

15 Resposta oberta.

16 a V; **b** F; **c** V; **d** F; **e** V; **f** F; **g** V; **h** F; **i** F

Gramàtica**Pàgina 46**

1 a Els veïns van avisar els bombers perquè hi havia foc.

CD

b Sempre truca als pares quan se'n va de colònies.

CI

c Ho he comprat per a tu.

CD

CI

d He trobat la Laura a la porta de l'institut.

CD

e Compra-les a la Marta aquesta tarda.

CD

CI

f Els vaig veure ahir quan sortien del gimnàs.

CD

2 a Agafa les magdalenes de xocolata. → Agafa-**les**.

b Engega la furgoneta. → Engega-**la**.

c Tanca això. → Tanca-**ho**.

d Porta dues bosses de taronges. → **En** porta dues.

e Compra l'armari blanc. → Compra'**l**.

f Necessites més mitjons d'esport. → **En** necessites més.

g El sol il·lumina els arbres del jardí. → El sol **els** il·lumina.

3 Resposta oberta. A tall d'exemple: **a** Deixa **la clau** sobre la taula de la cuina; **b** Explica **el que va passar** una altra vegada; **c** Va demanar tres **caramels**; **d** Reparteix **les entrades** de seguida.

Pàgina 47

- 4** **a** Ella dóna les revistes a la Carla. → Ella **li** dóna les revistes.
b Jo deixo la planxa als veïns. → Jo **els** deixo la planxa.
c Tu portes això a l'Albert. → Tu **li** portes això.
d Han regalat dues bosses de taronges als amics. → **Els** han regalat dues bosses de taronges.
e Ha muntat l'armari blanc per a ella. → **Li** ha muntat l'armari blanc.
f La guia explica la ruta als turistes. → La guia **els** explica la ruta.
g Vol donar explicacions a les companyes. → Vol donar-**los** explicacions.
- 5** Resposta oberta.
- 6** **a** Ja **li** has tornat la pel·lícula, a la Carlota?
b Han anat a collir préssecs a Balaguer. **N'**han collit molts!
c Quan portis el pastís, deixa'**l** a la nevera.
d Avui arriben els seus oncles. Han anat a esperar-**los** a l'aeroport.
e Si no **ho** saps del cert, no vull que m'ho diguis.
f Ja han localitzat els excursionistes. **Els** han trobat arrecerats sota una bauma.
- 7** **a** El cantant va ser envestit per les fans després del concert.
b El ball de la festa de l'institut va ser preparat pels alumnes.
c Tots els anuncis de motxilles de segona mà van ser llegits per les amigues.
d La manifestació d'estudiants va ser dissolta per la policia.
e El programa de ràdio dels matins és escoltat per dos-cents mil oients.

Lèxic

Pàgina 48

- 1** **a** moble; **b** mamífer; **c** ocell; **d** joia; **e** cereal; **f** ball; **g** embarcació; **h** refresc; **i** insecte; **j** rèptil; **k** esport; **l** malaltia; **m** color; **n** arbre
- 2** Resposta oberta. A tall d'exemple: **a colobra**; cobra; **b stop**; **c lleó**; dofí; **d pastanaga**; **e margarida**; **f motocicleta** (com a vehicle es pot relacionar amb *llanxa*); **g calaixera**; sofà; **h picot verd**; pardal; **i truita**; **j piano**; **k marieta**; escarabat; **l atletisme**; handbol; **m bronquitis**; grip; **n arracades**; collaret; **o iot**; llanxa; **p aigua tònica**; taronjada
- 3** **a** hipònim; **b** hipònim; **c** hipònim; **d** hipònim; **e** hipònim; **f** hiperònim; **g** hipònim; **h** hipònim; **i** hipònim; **j** hipònim
- 4** Resposta oberta. A tall d'exemple: **a** Aquesta tarda hem **tret** uns llibres de la biblioteca. **b** He **incubat** / **atrapat** / **pescat** un bon refredat! **c** El nen no vol **collir** / **recollir** les joguines de terra. **d** Amb la nova canya he **pescat** / **tret** / **obtingut** peixos més grans. **e** Si vols arribar abans, **puja** al tren / **tria** el tren de les 8.15 h. **f** Ja que som al camp, **emporta't** / **cull** unes quantes pomes per berenar.

Pàgina 49

- 5** **a** 4; **b** 7; **c** 1; **d** 6; **e** 2; **f** 8; **g** 3; **h** 5
- 6** **a** barca: Barca grossa per transportar càrrega de les naus a terra i viceversa.
b barqueta: Barca de dimensions petites.
c barquer: Persona que governa una barca.
d barquejar: Navegar amb barca.
e barcatge: Dret que es paga per passar el riu amb una barca.
Totes provenen de la paraula primitiva *barca*.

7 Resposta oberta. A tall d'exemple:

- a** castell: castellet, castellà, castellers
- b** cavall: cavalcar, cavaller, cavalleria
- c** fil: filament, filatura, filagarsa
- d** gos: gossera, gosset, gossada
- e** joc: jugar, joguina, enjogassat
- f** taula: tauló, entaular, taulell

8 **a** alt; **b** guerra; **c** coix; **d** roure; **e** cordó; **f** carreta; **g** blau; **h** pedra; **i** color; **j** brillar

9 Resposta oberta. A tall d'exemple:

- vehicles: cotxe, moto, camió, taxi, autobús, furgoneta, autocar, bicicleta, tramvia, ambulància
- mobles: sofà, armari, llibreria, taula, butaca, cadira, tauleta, llit, calaixera, escriptori
- esports: futbol, bàsquet, tennis, handbol, hoquei, atletisme, ping-pong, golf, beisbol, rugbi
- insectes: formiga, escarabat, abella, vespa, centpeus, aranya, cuc, mosca, mosquit, libèl·lula
- fruites: poma, pera, plàtan, taronja, kiwi, mandarina, pinya, cirera, llimona, préssec

10 joc: parxís, trencaclosques (també podria ser un passatemps), fet i amagar, bitlles
 esport: bàsquet, tennis, hoquei, rugbi
 passatemps: papiroflèxia, sudoku, mots encreuats, sopa de lletres

Ortografia

Pàgina 50

1 Present de subjuntiu Pret. imperfet de subjuntiu

hagi [ʒ]	hagués [ɣ]
hagis [ʒ]	haguessis [ɣ]
hagi [ʒ]	hagués [ɣ]
haguem [ɣ]	haguéssim [ɣ]
hagueu [ɣ]	haguéssiu [ɣ]
hagin [ʒ]	haguessin [ɣ]

2 **a** esponja: esponges; **b** gerro: gerros; **c** garatge: garatges; **d** formatge: formatges; **e** franja: franjes; **f** gínjol: gínjols; **g** menja: menges; **h** fetge: fetges; **i** monja: monges; **j** corretja: corretges

3 **a** La **caixa** d'anxoves avui està a un preu molt **baix**.
b La bru**ixa** va comprar un jersei de color madu**ixa** a les reba**ixes**.
c Aixafa la **xarxa** amb **això** o els **peixos** s'escaparan.
d És un noi **eixerit** menys quan **xarrupa** el **xarop**, que sembla **ximplet**.
e El lle**ixiu** va desdibu**ixar** tots els colors del **xandall**.
f **Xerraven** flu**ixet**, però tot i **així** se'ls sentia.

4 **a** La **Gisela** porta un rellot**ge** de color taron**ja**.
b Aquell bo**ig** va pit**jar** el botó i el míssil va canviar de trajectò**ria**.
c Li van regalar una **caixa** plena de **xocolata** i la va portar al col·legi.
d El met**ge** li va dir que no viat**gés** ni meng**és** fet**ge**.
e La **Gemma**, en **Gerard** i en **Jaume** jugaven a la plat**ja**.
f Al garat**ge** hi havia una barre**ja** de joqui**nes** i altres obje**ctes**.
g Tots els **xinesos** junts van decorar un despat**x** majestuó**s**.
h Va donar men**jar** a una girafa que passe**ja**.
i Es va ajeu**re** al sofà i va aj**udar** el seu **gendre** a resoldre el jeroglífic.
j La meva **germana** va né**ixer** el vint de juliol.

Pàgina 51

5 a jersei; **b** Jesús; **d** majestat; **f** subjecte; **h** jerarquia

6 Resposta oberta.

7 Sona com *joguina*: injectar, Jaume, jardiner, just, marge.

Sona com *xarxa*: peix, xinesa, xai, xemeneia, Xavier, rauxa, arxiu, xampú.

Els mots *roig* i *complex* no es poden classificar en la taula perquè no tenen cap dels sons indicats.

8 Si ens extingim, qui s'inventarà les històries?

Potser **ja** ho heu llegit als diaris o aviat ho sentireu als **mitjans**: acaba de **néixer** l'APE, la plataforma d'Autors i Autors en Perill d'**Extinció** per reivindicar el dret a poder viure de la literatura. Perquè... es pot viure d'escriure al nostre país? Doncs depèn, és clar. Però sí que és veritat que nosaltres tenim part de responsabilitat perquè puguin **existir** autors i autores professionals en la nostra llengua. Com? Ben fàcil: comprant llibres en català d'autors de casa nostra. Què més podem fer? Aquí us **deixo** el nostre decàleg de casa:

1. Als aniversaris sempre regalem llibres.
2. Els meus fills tenen cada un la seva biblioteca personal. Nosaltres també tenim la nostra.
3. Premiem alguna bona nota o comportament amb una visita a una llibreria i un val pel llibre que ells vulguin.
4. Quan anem de **viatge** sempre visitem alguna de les llibreries i biblioteques de la ciutat.
5. Tots tenim el nostre carnet personal de biblioteca.
6. Per Sant Jordi sempre comprem llibres d'autors catalans i si ens els poden **signar** millor!
7. Comprem llibres de poesia i sabem recitar alguns poemes de memòria.
8. Quan anem en **cotxe** cantem poemes musicats.
9. **Llegim** contes cada nit.
10. Comentem les lectures **junts**.

Gastem els diners en les coses realment importants i donem valor als llibres als ulls dels nostres fills i de la societat!

<http://nuriaalberti.wordpress.com>, 10-6-2013

(fragment adaptat)

Expressió escrita

Pàgina 52

Les activitats **1, 2, 3, 4 i 5** són de resposta oberta.

6 a A un tipus de blog que tracta temes relacionats amb l'educació, tant de l'àmbit escolar com familiar, les relacions entre pares i fills i altres temes d'interès general, i que conté articles d'opinió, orientació i consells per a qui en busqui.

b Resposta oberta.

Unitat 6 – La narració de terror i fantasia

Comprensió lectora

Pàgina 54

1 La persona que va donar vida a la criatura monstruosa: el doctor Frankenstein.

2 a

3 El temps, de trons i pluja en plena foscor de la nit.

4 c

- 5** Es passa la nit rumiant tot el que voldria oblidar, xop, al carrer. Perquè se sent angoixat i decideix explicar el que sap, tot i que finalment no ho fa per por que el prenguin per boig.
- 6** El considera un monstre ple de maldat, gairebé el seu vampir, que pot destruir tot allò que ell estima.
- 7** S'està immòbil sota la pluja, rumiant tot el que ha passat. A trenc l'alba, es dirigeix a casa del seu pare.
- 8** Li vol explicar, al seu pare i als altres persones, tot el que sap sobre l'assassinat. Vol confessar-ho perquè se sent culpable, i també per evitar més morts. Decideix que no els ho explicarà, perquè el prendrien per boig.
- 9** Pensa que la seva història els semblarà inversemblant. Ell mateix hauria cregut, si algú la hi explicava, que era producte de la bogeria.
- 10** Se sent culpable i molt angoixat per les desgràcies que provoca l'ésser que ha creat. Està del tot penedit. Li sembla que ha estat el seu propi esperit que s'ha alliberat i s'ha vist forçat a destruir tot allò que estimava.
- 11** Alguns són la nit i el temps atmosfèric, el fet que el narrador parli d'angoixa, d'un vampir que és ell mateix, un esperit que surt de la tomba, de deliri i bogeria... La segona part de la resposta és oberta.

Pàgina 55

- 12** Resposta oberta. A tall d'exemple: la d'un home turmentat per les conseqüències de la seva gosadia científica. La criatura ens la imaginem d'acord amb el que en diu el narrador: com un monstros assassí «amb voluntat i poder per cometre propòsits horribles», com un vampir d'ell mateix.
- 13** Resposta oberta. A tall d'exemple: algunes adaptacions cinematogràfiques interessants del mite de Frankenstein són: *El Doctor Frankenstein*, *La novia de Frankenstein*, totes dues de James Whale; *Frankenstein de Shelley*, de Kenneth Branagh y *Remando al viento*, de Gonzalo Suárez.
- 14** Segons la teogonia, Zeus, enutjat per l'engany que Prometeu havia ordit per tal d'afavorir els humans, els va castigar privant-los del foc. Amb la intenció d'ajudar els homes, Prometeu havia furtat el foc als déus i l'havia donat als humans. Zeus es va enfadar tant que va ordenar un doble càstig: un per a Prometeu i un altre per als homes. A Prometeu el va lligar amb cadenes a una columna i li va enviar una àguila que li aniria menjant el fetge, que creixia de nit tant com havia minvat de dia.
- El Dr. Frankenstein s'assembla a Prometeu perquè vol «robar» a Déu la capacitat de crear vida, per a benefici de la ciència, i Déu el castiga fent de la seva criatura la seva penitència.
- 15** Sembla poc creïble, però recull el mite de l'obsessió científica de jugar a ser Déu. De fet, els avenços en genètica han fet possible la clonació d'éssers vius. Si es volgués crear éssers humans així, hi hauria encesos debats morals i lleis per regular els usos de la ciència i no pas problemes com els del Dr. Frankenstein.
- 16** L'escriptora Mary W. Schelley. Es pot establir una relació entre la seva novel·la (i l'obsessió pel tema de la vida i la mort) i la seva pròpia vida perquè la mort en va formar part: la seva mare va morir deu dies després d'haver nascut ella i tres dels quatre fills, germans de la novel·lista, van morir també prematurament.

- 17** a V; b F; c V; d F; e F; f V; g F; h F; i F

Gramàtica

Pàgina 56

- 1** Resposta oberta. A tall d'exemple:
- a** La cúpula és de vidre.
 - b** Els elefants estan tristos.
 - c** El maldecap és horrible.
 - d** El professor sembla amable.
 - e** L'extraterrestre era verd fosc.
- 2**
- a** Les bessones dormien relaxades. → complement predicatiu
 - b** La Carme semblava molt contenta. → atribut
 - c** Tres cambrers corrien atrafegats. → complement predicatiu
 - d** El zombi caminava tort. → complement predicatiu
 - e** Aquell llop no ha estat mai un home. → atribut
- 3**
- a** Aquell home ha mort pobre. → subjecte
 - b** Tots prenen en Miquel per ruc. → CD
 - c** En Jordi dorm tranquil. → subjecte
 - d** Es va fer passar per sord. → subjecte
 - e** La Laia té les vambes foradades. → CD
 - f** L'Òscar torna feliç de l'institut. → subjecte
- 4**
- a** La llet es va tornar agra. → adjectiu
 - b** La Júlia considera la Marta una bona amiga. → SN
 - c** L'Àngel va arribar content a casa. → adjectiu
 - d** Em tracten de vostè. → SPrep
 - e** En Pau camina cansat. → adjectiu
 - f** La prenen per boja. → SPrep

Pàgina 57

- 5**
- a** famolenc. → Ho sembla.
 - b** boja. → Ho està.
 - c** fora de servei. → Ho està.
 - d** les meves sabates. → Les eren.
 - e** el diari d'avui. → L'és.
 - f** el meu pare. → El semblava.
 - g** molt amables. → Tots ho són.
- 6**
- a** En Pere anava net. → En Pere hi anava.
 - b** La iaia caminava amb penes i treballs. → La iaia hi caminava. (El sintagma «amb penes i treballs» és un CC, però se substitueix, també, amb el pronom feble «hi».)
 - c** El vigilant va deixar el museu tancat. → El vigilant va deixar-hi el museu.
 - d** En Sergi considera desafortunada la seva intervenció → En Sergi hi considera la seva intervenció.
 - e** Totes les fans esperaven el cantant entusiasmades. → Totes les fans hi esperaven el cantant.
 - f** La nena anava tota sola. → La nena hi anava.
 - g** L'Anna treballa de professora de ceràmica. → L'Anna hi treballa.
- 7** Resposta oberta. A tall d'exemple:
- a** Aquesta noia està cansada.
 - b** L'amic del pare va contestar dubtós.
 - c** Tu duus les sabates ben molles.

Lèxic

Pàgina 58

- 1 a** Estar molt enfadat; **b** Que dóna peu a parlar-ne i fer-ne molta xafarderia; **c** Tenir molta experiència; **d** No ser gens espavilat; **e** Trobar-se en una situació molt compromesa, de difícil solució; **f** Saber fer moltes coses diferents; **g** Xerrar més del compte.

La segona part de la resposta és oberta.

- 2** Resposta oberta. A tall d'exemple: Té la boca petita com un pinyó; Fa uns ulls com unes taronges; Li ha quedat el nas com una patata; Té les orelles vermelles com un pebrot; Té les mans com dos glaçons; Camina amb els peus ben plans, com els ànecs.

- 3 a** figurat; **b** real; **c** figurat; **d** real (també es podria considerar figurat); **e** real; **f** figurat; **g** figurat; **h** real

- 4 a** Al davant, molt a prop; **b** Que denota sensació de sorpresa o astorament; **c** Estirat a amb la cara a tocar de terra; **d** Quan es comença a fer fosc; **e** (fer el boca a boca) Tècnica de primers auxilis de respiració assistida; **f** En nom o representació d'una persona no present.

La segona part de la resposta és oberta.

Pàgina 59

- 5 a** 5; **b** 3; **c** 1; **d** 8; **e** 7; **f** 2; **g** 6; **h** 4

- 6 a** Al maig el temps és tan variable que tan aviat és serè com s'enuvola i cau un plugim.
b Per Nadal, tothom procura estar amb la família.
c Estigues animat també en circumstàncies adverses.
d Qui administra els diners dels altres, fàcilment cau en la temptació d'usar-los per a coses particulars.
e No es poden fer moltes coses alhora, més de les que es poden assumir.
f No ens hem de fer pregar quan ens avisen per anar a menjar o a dormir.

- 7** Resposta oberta.

- 8** Resposta oberta. A tall d'exemple: **a** un ós; **b** una caldera; **c** el pany de la porta; **d** una formiga; **e** una gola de llop.

9

F	E	Z	O	M	B	I	Z
A	C	A	S	T	E	L	L
N	O	V	M	Q	I	K	P
T	S	A	P	O	C	I	O
A	Y	C	G	A	M	M	W
S	B	M	W	H	G	I	L
M	D	R	A	C	U	L	A
A	A	L	R	F	E	C	B
Z	X	I	E	J	N	T	S
P	T	V	A	M	P	I	R
O	B	R	U	I	X	A	E

Ortografia

Pàgina 60

- 1** **a** camisa; **b** transatlàntic; **c** trapezi; **d** ecosistema; **e** piscina; **f** zebra; **g** brossa; **h** esmorzar; **i** feliç; **j** amazona; **k** escena; **l** espasa; **m** sincer; **n** decidir; **o** ressonar; **p** cançó; **q** acer; **r** edifici
- 2** essa sorda: adreça, sabata, sang, interessar, cel, abraçar, dissolució, repressió, enciam, cançó, ceba, lluç, esperança, cinema, monstre, sobre, vista
essa sonora: posar, zum, esmorzar, trànsit, zombi, música, nazisme, zero, cervesa
- 3** **a** rosa (sonora): color, flor/rossa (sorda): noia de cabells clars
b cec (sorda): invident/sec (sorda): sense aigua
c casa (sonora): edifici on viuen persones/caça (sorda, del verb caçar): cercar i provar de matar animals salvatges, pel valor de la seva pell, per menjar-se'ls
- 4** **a** passos; **b** llaços; **c** russos; **d** feliços; **e** descalços; **f** masos; **g** pagesos; **h** cossos; **i** lluços; **j** ta-pissos; **k** països; **l** fracassos

Pàgina 61

- 5** El so de la essa sorda s'escriu:
- **s, c o ç**: entre consonant i vocal (persiana, calci, escurçó)
 - **s o ç**: **a final de paraula** (arròs, feliç)
 - **ss, c o ç**: **entre vocals** (passió, places, braços)
 - **s o c**: a inici de paraula (sorra, cirera)
- El so de la essa sonora s'escriu:
- **s**: **entre vocals** (casa, rosa)
 - **s o z**: a principi de mot i darrere de consonant (zoo, esmorzar)
- 6** **a** exhaurir; **b** exuberant; **c** avui; **d** hemorràgia; **e** subhasta; **f** prohibir; **g** orxata; **h** ehem!; **i** ostatge (també admet la hac, hostatge, en funció del significat); **j** ham; **k** adherir; **l** hissar; **m** raó; **n** adhesiu; **o** vehement; **p** hawaiians; **q** hexàgon; **r** hemicicle; **s** caníbals; **t** alcohol; **u** coet
- 7** **a** o: conjunció que expressa alternativa/ho: pronom neutre
b em: pronom de primera persona/hem: primera persona del plural del present d'indicatiu del verb *haver*
c i: conjunció que indica suma/hi: pronom
d àvia: mare del pare o de la mare. Dona d'edat molt avançada/havia: primera i tercera persones del singular del pretèrit imperfect del verb *haver*
e eh: interjecció que es fa servir per denotar que no s'ha entès alguna cosa/he: primera persona del singular del present d'indicatiu del verb *haver*
f a: preposició per indicar situació o direcció, entre altres./ha: tercera persona del singular del present d'indicatiu del verb *haver*.

La segona part de la resposta és oberta.

8 Traïció. És la primera cosa que em ve al cap, però és ridícul. Perquè **hi** hagi traïció, primer **hi** ha d'haver **hagut** confiança. Entre en Peeta i jo. I la confiança no **ha estat** mai part de l'acord. **Som** tributs. Però el noi que es va jugar una pallissa per donar-me dues barres de pa, el que em va aguantar dalt de la carrossa, el que em va cobrir en relació amb l'Àvox pèl-roja, el que va insistir sobre la meva destresa caçadora davant d'en Haymitch... Doncs bé, m'havia generat una certa confiança, no **ho** he pogut evitar.

També és cert que m'alleuja deixar de fingir que **som** amics. És obvi que, sigui quina sigui la connexió que **havíem** creat entre nosaltres, s'**ha** tallat. A temps. Els Jocs comencen d'aquí a un parell de dies i la confiança només seria una feblesa. Sigui el que sigui el que ha provocat la decisió d'en Peeta (i sospito que té a veure amb el fet que jo l'**he** superat als entrenaments), només puc **estar**-li agraïda. Potser finalment **ha** assumit que, com més aviat accepti que **som** enemics, millor.

SUZANNE COLLINS, *Els jocs de la fam* (fragment adaptat)

Expressió escrita

Pàgina 62

1, 2, 3, 4 i 5 Resposta oberta.

- 6 a** Al gènere de la fantasia. L'autor crea un món propi, allunyat del nostre, fruit de la seva imaginació.
b L'Ombra ho domina tot. Estan rodejats per les criatures d'en Sauron i sembla que és tard per escapar-ne.
c Les criatures d'en Sauron, indrets ficticis com Ròhan, els Elfs i la terra dels mitgerols.
d Resposta oberta.

Unitat 7 - La crònica esportiva

Comprensió lectora

Pàgines 64

- 1 d** (També seria vàlida la resposta **c**, segons el que es diu en la segona part del text.)
2 a
3 Hi jugaven Carles Puyol, Xavi Hernández i Andrés Iniesta.
4 Vol dir que, per triar els jugadors de la selecció espanyola, van fixar-se en els jugadors del Barça. Del Bosque podria no haver-ho fet perquè havia estat entrenador del Reial Madrid.
5 Xavi va passar de ser un bon futbolista a ser un futbolista extraordinari i va ser escollit millor jugador de l'Eurocopa, cosa que li va donar un gran prestigi internacional.
6 Que té un deute amb ell ja que li va donar confiança, va propiciar el seu canvi futbolístic, i per això li estarà sempre agraït. A més, Aragonés va definir l'estil i la filosofia de joc de la selecció espanyola.
7 En l'Eurocopa del 2008. Aragonés va «posar la llavor» d'una de les millors seleccions, que finalment va aconseguir un triomf de la selecció espanyola després de molts anys de no passar dels quarts de final en les grans competicions.
8 El mes de juliol de 2008. Va substituir Luis Aragonés.

Pàgina 65

- 9** Josep Guardiola. La coincidència dels dos entrenadors va ser decisiva perquè durant aquells anys el camí de la selecció espanyola i el del Barça fossin paral·lels i plens d'èxits.
- 10** Van enlluernar sobretot per la manera de jugar. En el mundial de Sud-àfrica la selecció espanyola, que va guanyar tots els partits de la fase de classificació, incorporà set jugadors del Barça.
- 11** La fúria es referia a la seva manera de jugar, que prioritzava el múscul i la força dels jugadors. Va incorporar un joc de posició i de possessió, futbolistes petits i hàbils i molta tècnica. Van guanyar el campionat del món de Sud-àfrica.
- 12** Entre el setembre de 2008 i l'octubre de 2009.
- 13** Que s'havien format i entrenat com a futbolistes en el centre d'entrenament del Futbol Club Barcelona, conegut com la Masia.
- 14** La selecció espanyola es fa dir la *roja*. Els colors del Barça són el blau i el grana (vermell). Com que la majoria dels jugadors de la *roja* eren del Barça, l'articulista fa un joc de paraules irònic amb els colors (i diu «blau i *roja*»), ja que alguns periodistes provaven que passés desapercibuda la gran presència del Barça en la selecció espanyola.
- 15** Sí, perquè el títol destaca el punt de vista del cronista sobre el tema de l'article i el subtítol en sintetitza molt bé el desenvolupament.
- 16** És subjectiva, malgrat que ho argumenta tot amb dades objectives. D'altra banda, pensa en un lector preferentment seguidor del Barça. Sí que pot generar debat.
- 17** a V; b F; c F; d V; e F; f V; g F; h F; i V

Gramàtica

Pàgina 66

- 1** a El nou president renunciarà al sou de diputat.
b La Rebeca sempre es queixa de tot.
c M'han convidat a un refresc.
d Ja m'adono de la presa de pèl...
e Pensava en el temps que fa que no el veig!
f No s'oblida mai del meu aniversari.
g Comptem amb tu!
h Aquesta ONG treballa per la justícia i la pau.
- 2** a Va arremetre-hi.
b El pilot s'arrisca a sortir-ne.
c Ningú no va adonar-se'n.
d El capità hi confiava.
e Aquell davanter hi lluita.
f Va oblidar-se'n.
- 3** a: renunciar, accedir, arriscar-se, conformar-se; de: parlar, queixar-se, informar; en: pensar, confiar; amb: conformar-se, lluitar; per: lluitar; sobre: parlar, informar

Pàgina 67

- 4** **a** L'atleta va col·laborar en el control d'orina. (CRV)
b El porter es va lesionar de seguida. (CC)
c El pilot va recordar-se de canviar les rodes. (CRV)
d L'entrenador cridava instruccions nerviosament. (CC)
e La nedadora de sincronitzada es va adonar del seu error. (CRV)
- 5** Resposta oberta. A tall d'exemple: **a** En Jordi confia en la Marta; **b** En Jordi confia que vindrà la Marta; **c** En Jordi confia a comprar abans no tanquin.
- 6** Resposta oberta. A tall d'exemple: **a** tranquil·lament a Eivissa; **b** al mas amb un tractor nou per treballar la terra; **c** intensament a la seva habitació amb la seva germana; **d** mitja hora més tard perquè ha punxat una roda.
- 7** **a** En va treure les botes.
b El Julià hi ha xutat la pilota.
c Cada matí hi corre.
d L'autocar dels jugadors n'arriba.
e Hi han celebrat el títol.
f La nedadora en ve.
- 8** Resposta oberta. A tall d'exemple: **a** El corredor pensa a superar el rècord; **b** La regatista tensa la vela de seguida; **c** El pilot s'assabenta de l'accident per la ràdio.

Lèxic**Pàgina 68**

- 1** derbi: Partit que enfronta dos equips de la mateixa ciutat.
marató: Prova d'atletisme on es recorren aproximadament 42 km corrent.
contra: Cop d'un boxejador per avançar-se a una acció ofensiva de l'adversari.
cronòmetre: Aparell per mesurar el temps amb precisió.
pòdiu: Plataforma on són presentats els tres primers classificats d'una competició esportiva durant la cerimònia de lliurament dels guardons.
pròrroga: Període de temps (dividit en dues parts) amb què es permet allargar un partit que, si no, s'hauria acabat, segur, amb empat.
suplent: Jugador que està disponible a la banqueta per si cal substituir algun dels que juguen en aquell partit.
raqueta: Instrument per colpejar la pilota i tornar-la a l'adversari en alguns jocs de pilota.
trofeu: Condecoració en forma de copa, generalment, que premia el guanyador de manera simbòlica.
xandall: Conjunt de roba esportiva que s'utilitza en els entrenaments o durant l'escalfament, abans de sortir a jugar.
dorsal: Peça de roba o plàstic que se sol fixar sobre la roba, a la part posterior del tors, i que duu la identificació numèrica d'un esportista per diferenciar-lo de la resta de jugadors o jugadores.

La segona part de la resposta és oberta.

- 2** esports d'equip: bàsquet, hoquei, voleibol, handbol, beisbol
 esports individuals: surf de vela, taekwondo, atletisme, golf, esgrima
- 3** Resposta oberta.
- 4 a** fora de joc: Situació d'un jugador en camp contrari que consisteix a ser més a prop de la línia de meta contrària que no pas la pilota en joc, excepte si hi ha dos adversaris encara més a prop que ell en la mateixa línia de gol.
- b** fer un esprint: En una cursa, forçar el ritme per arribar més de pressa, generalment, a la línia de meta.
- c** jutge de cursa: Encarregat de donar el tret de sortida i comprovar l'ordre d'arribada en una cursa, i vigilar si es produeix cap irregularitat.
- d** partit amistós: Partit fora de cap competició oficial que, més enllà del resultat, té finalitats lúdiques o benèfiques.
- e** sessió de qualificació: En esports de motor, competició prèvia a la cursa per poder triar la posició de sortida en la graella.
- f** temps de descompte: Estona que l'àrbitre afegeix al partit un cop s'ha esgotat el temps reglamentari, per recuperar els minuts perduts en interrupcions momentànies.
- g** línia de banda: Límit lateral del terreny de joc on un jugador de l'equip contrari se situa (per xutar...) quan un de l'altre equip ha tocat la pilota abans que aquesta traspasés aquest límit.

5 a 6; **b** 3; **c** 9; **d** 2; **e** 10; **f** 8; **g** 1; **h** 5; **i** 7; **j** 4

Pàgina 69

- 6** Resposta oberta. A tall d'exemple: **a** corredor; **b** saltadora; **c** atac; **d** jugador; **e** guanyadors; **f** concentració; **g** entrenador

La segona part de la resposta és oberta.

- 7** Resposta oberta. A tall d'exemple: El corfbol o *korfball* és un esport d'equip que es juga entre dos equips contraris formats, tots dos, per 4 homes i 4 dones que han de provar d'introduir la pilota dins una cistella bastant més alta que la de bàsquet impulsant-la amb les mans. L'àrea de joc es divideix entre les zones d'atac i de defensa. Tot i que manté certes similituds amb el bàsquet o el voleibol, aquest esport es considera una evolució del *ringboll* suec.
 El corfbol es basa en la cooperació, la idea de la competició suau, la no especialització, l'habilitat i la coeducació. És un dels millors exemples de la manera d'evitar la segregació per sexes en l'esport.

- 8 a** penal; **b** banqueteta, gol; **c** salt, competició; **d** tennista, àrbitre, línia; **e** moto, pista

- 9** ciclista; celebrar; sortida; etapa; francesa; classificat; corredors

Ortografia

Pàgina 70

- 1 a** sempre (simple); **b** Pere (simple); **c** ràdio (múltiple); **d** cadira (simple); **e** mur (simple); **f** carrer (múltiple); **g** sort (simple); **h** paperera (simple); **i** força (múltiple); **j** carretó (múltiple); **k** rei (múltiple); **l** frare (simple); **m** hivern (simple); **n** oreneta (simple); **o** roca (múltiple); **p** corre (múltiple); **q** mare (simple); **r** ràpid (múltiple); **s** botifarra (múltiple); **t** brasa (simple)
- 2** erra simple: arnat, abraçar, esperança, monstre, zero, aroma
 erra múltiple: ram, roda, arrugar, realitat, riu, carril, arròs
 erra muda: posar, abraçar, dinar, témer, arrugar (la *r* final)

3 a immadur; **b** amfiteatre; **c** enmig; **d** conflicte; **e** nimfa; **f** enfocar; **g** combatre; **h** benparlat; **i** inflar; **j** confessar; **k** canvi; **l** complir

Ortografia

Pàgina 71

4 a innocent; **b** presumptuós; **c** l'Anna, Imma; **d** compte; **e** connectar, ennegrit; **f** gamma; **g** l'atemptat

5 a emmascarar; **b** enfocar; **c** emmagatzemar; **d** enreixar; **e** emmalaltir; **f** engarjolar; **g** emmordassar; **h** emparentar

6 c revelar; **d** satèl·lit; **f** mil; **h** til·la; **i** rebel·lió; **l** intel·ligent

7 a miler; **b** pel·lícula; **c** alegria; **d** solució; **e** constel·lació; **f** pupil·la; **g** pàl·lid; **h** goril·la; **i** celebrar; **j** il·lusió; **k** galàxia; **l** col·lisió; **m** al·lèrgia; **n** excel·lent; **o** selecció; **p** col·locar

8 Precisament, una de les principals preocupacions de l'equip tècnic estatal és administrar l'energia de Carbonell, que en els últims dies ha portat una rutina difícil de resistir: llevar-se a les cinc del matí, entrenar un parell d'hores al CAR, afrontar la sessió preliminar, descansar una estona (una migdiada d'una horeta), nova sessió d'entrenament i competició, atendre els mitjans de comunicació i passar el control antidopatge. Per suportar-ho és indispensable la feina dels fisioterapeutes i seguir una dieta alimentària en la qual no faltin ni proteïnes ni hidrats de carboni.

9 Però per si el repte no fos prou complicat, la nedadora catalana l'afronta sense trobar-se al cent per cent de la seva plenitud física, ja que fa un parell de setmanes es va fer una luxació en una costella i va haver de ser infiltrada.

El 9 Esportiu, 23-7-2013 (fragment adaptat)

Expressió escrita

Pàgina 72

1, 2, 3 i 4 Resposta oberta.

5 Elements objectius: totes les dades dels títols que ha aconseguit el Barça en l'època de Guardiola i els posteriors canvis d'entrenadors.

Elements subjectius: l'ús de l'adjectiu *dramàtic* amb què valora com han afectat emocionalment a la plantilla els dos casos de càncer; la manera com descriu Guardiola, el grau de dificultat de Tito Vilanova per posar l'equip a l'altura que havia aconseguit donar-li Guardiola; la valoració de les circumstàncies de l'argentí Gerardo Martino que, segons l'opinió del cronista, li poden facilitar o dificultar la integració en l'equip i l'acceptació del públic, i l'afirmació que el nou entrenador portarà aire fresc.

Unitat 8 - El diari personal

Comprensió lectora

Pàgina 74

1 Dimecres, 13 de gener de 1943. Les tropes nazis envaeixen Àustria, Polònia, Holanda, i s'escampen per Europa, on imposen la seva política d'exclusió i persecució dels jueus.

La segona part de l'activitat és de resposta oberta.

- 2** S'adreça a Kitty. Ho fa en segona persona del plural (*nosaltres*), que fa referència a tota la família. L'autora busca transmetre el sentiment d'unió familiar en uns moments tràgics.
- 3** Es refereix al carrer, on els nazis detenen persones, se les enduen, els prenen les pertinences, separen els membres d'una mateixa família. Anna Frank està amagada en una casa, per evitar el perill, juntament amb la seva família.
- 4** Detenen persones i separen els pares i les mares dels seus fills. Actuen així per escampar la por, agafar les persones per sorpresa i deixar-les desamparades, perquè no es puguin defensar ni gosin organitzar-se de cap manera.
- 5 c**
- 6** Diu que centenars d'avions sobrevolen Holanda. Es dirigeixen a Alemanya, on les bombes arrasen les ciutats.
- 7 a**
- 8** Es planteja comprar-se roba i sabates. Ells encara tenen diners. Anna es retreu que, en comptes d'això, haurien d'estalviar fins a l'últim cèntim per ajudar els jueus a qui els ha estat pres tot, quan acabi la guerra. Ho fa per compassió.
- 9** Vol dir que miraran de recuperar el seu patrimoni de la destrucció material i, sobretot, intentaran estalviar a la gent més patiment, a banda del que han provocat els nazis.

Pàgina 75

- 10** Resposta oberta.
- 11** Aquest diari té un valor testimonial: explica en primera persona la repressió i l'extermini dels jueus i altres col·lectius per part dels nazis. L'autora no el va escriure per publicar-lo, sinó per desfogar-se, per relatar el que vivia i el que sentia, com si el diari fos un confident i amic. El dietari va restar amagat durant la guerra. El seu pare, únic familiar supervivent dels camps de concentració, en va fer possible la publicació. El diari d'Anna Frank va tenir un gran ressò, ja que va ser traduït a moltes llengües i va esdevenir un dels llibres més llegits.
- 12** S'hi expressen la por compartida, la generositat, la solidaritat amb les famílies que han tingut menys sort que ells, esperança i il·lusió per retornar a la vida d'abans i remordiments per somiar amb la pròpia felicitat i deixar de banda, un moment, el patiment de les persones que han estat detingudes.
- 13** No se cita cap persona o personatge en concret, només Kitty (l'amiga imaginària). Hi parla d'hommes, dones i nens jueus, els holandesos cristians, soldats i també de nosaltres, és a dir, la seva família.
- 14** El document és real perquè els fets que s'hi narren van ser tal com es descriuen. Hi va haver molts casos de persones amagades com la família d'Anna Frank i, a més, se'n conserva el manuscrit. L'autora i una germana van morir en el camp de concentració Bergen-Belsen, poc abans de la fi de la Segona Guerra Mundial.
- 15 a** V; **b** F; **c** F; **d** V; **e** V; **f** F; **g** F; **h** V; **i** V

Gramàtica

Pàgina 76

1 a Regalaré les sabates als nens. → Els les regalaré.

CD CI

b Nosaltres portarem vi a la Maria. → Nosaltres li'n portarem.

CD CI

c Explicarem la lliçó als alumnes. → Els l'explicarem.

CD CI

d Jo portaré la moto al mecànic. → Jo la hi portaré.

CD CI

e Comenta això a l'Ariadna. → Comenta-li-ho / Li ho comenta.

CD CI

f Josep, dóna el cistell a l'oncle. → Josep, dóna-l'hi.

CD CI

g Cedeix el pas als vianants. → Els el cedeix / Cedeix-los-el.

CD CI

h Llegeix el text als companys. → Els el llegeix / Llegeix-los-el.

CD CI

2 a Me'l compra; **b** Ens la prepara; **c** Te'ls torna; **d** Els les deixes; **e** Els l'ensenyes; **f** Me les mires; **g** T'ho regala; **h** Us en porta un.

La segona part de la resposta és oberta.

3 a Vull comprar-ne **dos**, d'ordinadors.

b Menja-**te'ls** a poc a poc, els préssecs.

c Visita-**la** demà, la Sandra.

d Ensenya'**l** sense rondinar, el carnet.

e Infla-**les** abans de sortir, les rodes.

f Ofereix-**los** després de dinar, els bombons.

g Tanca'**ls** de seguida, els ulls.

Pàgina 77

4 2a persona del plural: **a Us** enganya; **b** va parlar-**vos**; **c** mireu-**vos**; **d Us** creu; **e Us** espera; **f** escolteu-**vos**.

3a persona del plural: **g** ajuda'**ls**; **h** aprova'**ls**; **i Els** imagino; **j** troba'**ls**; **k** recull-**los**; **l Els** estimo

5 a Va explicar-l'hi; **b** Va portar-te-la; **c** Va regalar-nos-la; **d** Vas pintar-los-el; **e** Va dir-los-ho; **f** Van deixar-vos-la.

6 a me'n troba; **b** s'ho queda; **c** s'hi dedica; **d** ajuda'ls-hi; **e** se'l compra; **f** ens n'agafa; **g** se l'arregla; **h** compra'ns-la; **i** me'n recordo; **j** te'n pren

7 a Se'ls; **b** me l'amaga; **c** Se n'ha anat; **d** Te'l; **e** ens l'hauríem; **f** me'l; **g** li'n

8 Resposta oberta.

Lèxic

pàgina 78

1 a pàrquing; **b** espagueti; **c** xat; **d** crep; **e** estop; **f** xou

La segona part de la resposta és oberta.

2 manlleus/neologismes: futbol, màster, flaix, windsurf, píxel, eslògan, software, tennis, pírcing, xip
barbarismes: acera, apretar, tacany, colilla, toldo, vale

3 acera → vorera; apretar → prémer; tacany → garrepa; colilla → burilla; toldo → tendal;
vale → d'acord

La segona part de la resposta és oberta.

pàgina 79

4 a Correu que, per mitjà d'ordinadors connectats a Internet i amb adreces electròniques, ens permet
intercanviar missatges escrits, amb o sense adjunts (imatges, etc.). → correu electrònic

b Article o comentari que es publica en un blog i que apareix s'ordenat cronològicament. → article
publicat

c Dispositiu que converteix els senyals digitals en senyals analògics, i viceversa, per transmetre'ls
per via telefònica. → mòdem

d Marca que permet redirigir-nos cap a una altra pàgina web de tema similar i d'interès. → enllaç

5 a 6; **b** 8; **c** 4; **d** 1; **e** 3; **f** 9; **g** 5; **h** 7; **i** 2

La segona part de la resposta és oberta.

6 Resposta oberta.

Ortografia

Pàgina 80

1 a saltàvem; **b** advocat; **c** envestir; **d** tramvia; **e** devem; **f** saber; **g** nevar; **h** cantava; **i** oval; **j** savi;
k gavardina; **l** civada; **m** cambra; **n** acabar; **o** trèvol; **p** sivella; **q** basc; **r** bolcar; **s** labial; **t** llavi;
u gravar; **v** calb; **w** baró; **x** rebentar; **y** riba; **z** trobador; **a'** corb; **b'** cervell; **c'** voltor; **d'** moviment;
e' mòbil; **f'** circumval·lació; **g'** dèbit; **h'** provador; **i'** provable; **j'** calvície

2 La segona part de la resposta és oberta. A tall d'exemple: **a** enviament: enviar; **b** núvol: ennuolat;
c hivern: hivernal; **d** automòbil: mobilitat; **e** govern: governamental; **f** espavilar: espavilament;
g embenar: bena; **h** minvar: minvament; **i** covard: acovardir; **j** avorrir: avorriment

3 a Els llobatons es van espantar amb les abelles.

b És probable que s'hagi de suspendre la prova.

c Aquell home calb va negar davant de tothom la seva calvície.

d El naufrag escrivia amb una branca de bambú.

e Va dibuixar un bonic trèvol verd de vuit fulles.

f T'has fixat en la bellesa del traç quan pinta els llavis i la barba?

g Quan arrenqui el bull, afegeix-hi la ceba i el carabassó.

h Llançava l'objecte a una velocitat mai vista.

i El govern basc demanava civisme a l'hora d'anar a votar.

Pàgina 81

4 Resposta oberta. A tall d'exemple:

a buit/vuit

- Després del partit el camp ha quedat buit.
- Dissabte vam celebrar que va fer vuit anys que ens vam conèixer.

b vena/bena

- No li trobaven la vena per treure-li sang.
- Li van embolicar el turmell amb una bena.

c beure/veure

- Després de la cursa va beure mig litre d'aigua.
- El va veure arribar quan encara estava lluny.

d bell/vell

- Té un rostre bell.
- L'avi ha acceptat que comença a ser vell.

e ball/vall

- El ball començava a les dotze.
- Van recórrer tota la vall amb bicicleta.

5 a l'armari; **b** l'hàmbster; **c** l'iglu; **d** l'Índia; **e la** ela; **f la** una; **g la** anormalitat; **h l'**alcaldessa; **i la** ema; **j el** iogurt; **k l'**hora; **l la** ira; **m l'**horror; **n l'**habitació; **o l'**assignatura; **p l'**interès; **q l'**urpa; **r la** urbanització

6 a A l'Àngel no li agradava l'aigua freda.

b Posa **les** maduixes també a **les** amanides.

c La hiena és un animal carronyaire, com **el** voltor.

d L'hivern ha estat molt dur. Avui, a **les** onze ja nevava.

e Viu **els** dies amb **la** anormalitat del seu caràcter aventurer.

f He quedat amb l'Òscar a **la** plaça de l'Església.

g L'Úrsula m'ha ensenyat **la** imatge de l'illa a l'ordinador.

h Hem consultat **la** història de l'Índia a l'enciclopèdia.

i Els joncs del voltant de l'estany ens tapaven **la** vista.

j A dins de l'ascensor encara es notava més **la** humitat de l'ambient.

7 La segona part de la resposta és oberta. A tall d'exemple:

a a + el → al: Dóna-li **al** teu germà.

b de + en → d'en: El llibre és **d'en** Jordi.

c a + els → als: Ens trobarem **als** gronxadors del parc.

d se + el → se'l: **Se'l** mira amb molta estima.

e te + en → te'n: **Te'n** guardo un per quan tinguis gana.

Expressió escrita**Pàgina 82**

Les activitats **1**, **2**, **3** i **4** són de resposta oberta.

5 Resposta oberta. A tall d'exemple:

L'autor, Josep Pla, parla del dia que fa vint-i-un anys. És amb la família, a casa seva, a Palafrugell, a l'hora de dinar. També hi ha el seu germà –tots dos estudiants– perquè han clausurat la universitat a causa de la grip. Exposa de manera subtil la fredor amb què celebren l'aniversari i la sospita de l'autor que no es tracta tant de felicitar-lo, sinó de recordar-li que ja ha fet 21 anys i encara no ha complert les expectatives dels pares. Pla evidencia el gust per plaers com el del dolç i la indiferència per il·lusions tan comunes com l'educació dels fills.

Tot plegat dona la raó als pares, però, això no sembla importar-li gaire.

Unitat 9 - L'entrevista personal

Comprensió lectora

Pàgina 84

- 1 L'entrevista personal és part d'un procés de selecció. L'entrevistador obté informació sobre el candidat en un diàleg dirigit sobre temes professionals.
- 2 Informar-se sobre l'empresa i el sector, repassar el currículum i la carta de presentació, i preparar possibles respostes a les preguntes. Convé preparar-se bé les respostes a les preguntes personals, perquè són difícils d'improvisar.
- 3 Recomana estar molt atents. T'hi has de presentar amb confiança i seguretat (sense oblidar que t'han triat com a candidat). Sí que pots fer preguntes, sobre l'empresa o el lloc de treball per cobrir.
- 4 c
- 5 Resposta oberta. A tall d'exemple: Pot ser perjudicial fer alguna valoració negativa d'empreses o professionals del sector o d'algun lloc de treball anterior; també ho pot ser mostrar inseguretat... En general, no convé mostrar-se massa crític o negatiu ni tampoc insegur.
- 6 La comunicació no verbal fa referència a l'actitud, la posició del cos, la gesticulació, la mirada, etc. La comunicació verbal té a veure amb allò que diem i, fins i tot, amb el que no diem.
- 7 Totes dues menes de comunicació són importants, però si el que es diu no va en consonància amb el que manifesta de manera no verbal, el llenguatge no verbal sempre pesa més perquè no és fàcil de simular.

8 c

Pàgina 85

- 9 Ho pot interpretar com un signe de nerviosisme o de falta d'empenta i iniciativa.
- 10 Cal evitar una gesticulació excessiva, els tics, moviments nerviosos, menjar xiclet, desviar la mirada... Sensació de no ser capaç de controlar els nerviosisme, inseguretat, deixadesa...
- 11 S'ha de ser molt puntual o arribar, fins i tot, una mica abans. Cal apagar el mòbil.
- 12 No es pot menjar res durant l'entrevista, perquè és una falta d'atenció i és una qüestió de sentit comú.
- 13 No cal mostrar emocions, però sí que es pot somriure, perquè és una deferència i indica tranquil·litat. No és adequat fer bromes, perquè la situació és formal. En tot cas, si algú les pot fer és l'entrevistador, però tampoc és una situació que es doni gaire.

- 14** Mantenir el contacte visual demostra sinceritat, tranquil·litat, atenció... No fer-ho seria estrany, indicaria nerviosisme o tímidesa.
- 15** Resposta oberta. A tall d'exemple: sí que ho són, perquè, si bé són de sentit comú, ens ajuden a ser-ne conscients, a anar a l'entrevista amb bona disposició i evitar actituds no recomanables.
- 16** Resposta oberta.
- 17 a** V; **b** F; **c** V; **d** V; **e** V; **f** F; **g** F; **h** F; **i** V

Gramàtica

Pàgina 86

- 1 a** Els bombers de la Generalitat van controlar el foc de la muntanya. → simple
b Els lladres van sortir corrents i els turistes van avisar la policia. → composta (coordinada)
c No ho he entès ni ho entendre mai. → composta (coordinada)
d Vinc de l'entrevista; em sembla que m'agafaran. → composta (juxtaposada)
e El presentador va donar la benvinguda al concursant. → simple
f La noia que va arribar primer és la meva germana. → composta (subordinada)
g Se sabia totes les preguntes però el van eliminar a la primera ronda. → composta (coordinada)
h Ell és així; vol menjar-se el món. → composta (juxtaposada)
- 2 a** Q calles o me'n vaig. → coordinada (disjuntiva)
b Serem de vacances, de manera que no em trobaràs a casa. → coordinada (consecutiva) o subordinada (adverbial consecutiva)
c D'una banda, diu que és d'esquerres, i de l'altra, pensa com els de dretes. → coordinada (distributiva)
d Està molt cansat? Doncs anem a seure. → juxtaposada (matís consecutiu); si es considera Doncs com a nexa, és una subordinada (adverbial consecutiva)
e Anava ben vestida, però s'ha posat molt nerviosa. → coordinada (adversativa)
f Mira i pinta. → coordinada (copulativa)
g Es va alçar de la taula, de manera que va donar per acabada la negociació. → coordinada (explicativa), ja que el nexa «de manera que» equival a «és a dir»
- 3 a** Ha trucat **perquè** volia parlar amb tu. → subordinada
b El futbolista **que** van fitjar fa un anunci de calçotets. → subordinada
c No s'estimaven **però** igualment es van casar per l'església. → coordinada
d No corris **ni** facis imprudències. → coordinada
e Va confessar **que** havia estat ell. → subordinada
f Anirem a nedar **o** a jugar a tennis. → coordinada
g L'han expulsat **a fi que** reflexioni sobre la seva conducta. → subordinada.

Pàgina 87

- 4** Resposta oberta.
- 5 a** quan; **b** com; **c** perquè; **d** on; **e** qui; **f** si
- 6 a** londinenca o de Londres; **b** de sempre; **c** una millora (en aquest cas *millora* és un substantiu i no un adjectiu); **d** fascinant; **e** d'horror o horrorosa; **f** d'actualitat
- 7** Resposta oberta.

Lèxic

Pàgina 88

- 1** bolígraf, cadira, camisa, carpeta, clip, contacte, corbata, entrevista, llum, mirada, ordinador, pantalla, preguntes, respostes, sabates, somriure, taula, telèfon
- 2** Resposta oberta.
- 3** substantius: densitat, lluna, interiorista, antena
adjectius: menor, inseparable, concebible, isotèrmic
verbs: concentrar, balbotejar, inseminar
adverbis: lluny, fàcilment, mentalment, ara
- 4** Resposta oberta. A tall d'exemple: **a** nau, barca; **b** usat, atrotinat; **c** cost, valor, import; **d** recorregut, línia, trajecte; **e** ratlla, traç; **f** cansament, extenuació; **g** principi, font, procedència; **h** incomoditat, enuig

Pàgina 89

- 5** **a** pilota; **b** escala; **c** calculadora; **d** telèfon; **e** entrevista; **f** sabata
- 6** **a** 3 engrescament, esperança; **b** 5 melangia, pena; **c** 9 passió, estimació; **d** 7 coratjosa, valerosa; **e** 1 clar, brillant; **f** 8 finir, cessar; **g** 2 minut, minúscul; **h** 6 xafogosa; **i** 4 ensucrat, melós
La segona part de la pregunta és oberta. Els sinònims que s'indiquen són a tall d'exemple.
- 7** **a** Màquina excavadora de grans dimensions que s'acostuma a muntar en el mateix lloc on es fa l'obra.
b Petits núvols fragmentats que es formen d'altres núvols més grans.
c Corrent pictòric aparegut a França cap al 1884 que descompon la visió pictòrica en petites pinzellades de colors purs.
d Mot que té l'accent en la penúltima síl·laba.
e Grup d'éssers unicel·lulars amb capacitat reproductora i mobilitat pròpia.
f Instrument òptic cilíndric en el fons del qual hi ha fragments de vidre de colors i miralls posats de manera que formin simetries radiades.

8

A	V	T	O	J	Z	C	A	Z	S
T	E	R	M	O	M	E	T	R	E
B	G	I	R	F	H	X	S	B	R
E	M	S	E	B	O	P	K	T	U
N	C	A	T	E	T	E	R	U	M
E	D	G	I	N	E	Ç	O	X	V
S	L	K	L	L	I	T	E	R	A
T	R	A	N	S	F	U	S	I	O
O	F	T	R	E	N	B	O	S	Y
R	J	A	L	L	I	T	S	A	P

Ortografia

Pàgina 90

- 1 a** A la vora del riu, vas veure la Maria amb en Biel?
b Compra les entrades per a la pel·lícula de les sis de la tarda.
c Es feia el valent, però no va pujar a la muntanya russa.
d Espera; em sembla que tinc les claus, les ulleres i l'entrepà a la motxilla.
e M'ho va dir molt clar: «Si no véns a estudiar, no cal que tornis a casa meva.»
f Només t'ho tornaré a preguntar una vegada més: has vist en Ramon?
- 2 a** guió; **b** tres punts suspensius; **c** dos punts; **d** coma; **e** punt; **f** cometes; **g** signes d'exclamació i d'interrogació

Pàgina 91

- 3 a** Com véns!: indica sorpresa per la manera com arriba.
 Com? Véns?: se sorprèn que vingui.
- b** No en vull: resposta negativa.
 No, en vull: resposta positiva precedida d'un aclariment.
- c** Qui ha cridat en Lluís?: algú ha cridat en Lluís, però no sabem qui.
 Qui ha cridat, en Lluís?: en Lluís ha cridat algú, però no sabem qui.
- d** Els amics, que estaven fent cua, van rondinar: tots els amics estaven fent cua i tots van rondinar.
 Els amics que estaven fent cua van rondinar: només van rondinar els amics que feien cua.
- e** En Jordi és un lladregot? No, ho fa veure: algú pregunta si en Jordi és un lladregot i algú respon que només ho fa veure.
 En Jordi és un lladregot. No ho fa veure: afirmen que en Jordi és un lladregot i aclareixen que no és una simulació.
- 4 a** Perquè és el títol de l'article; **b** Perquè se'n fa un ús irònic: vol dir que no és gens llest; **c** Indica que aquestes paraules les ha dit (o pensat) una altra persona; **d** Indica que reproduïx exactament paraules dites per una altra persona; **e** Indica que es tracta d'un pensament del personatge dins el discurs del narrador.
- 5** Com que la direcció del centre va decidir castigar en Cristian i en Saïd indefinidament sense pati, tret que milloressin la seva relació, l'endemà mateix em van demanar que els fes de mediador. **D**esprés s'hi va afegir en Marc, que no ho tenia tan clar.

—Segons les regles, jo no puc prendre partit per cap de vosaltres —els vaig dir d'entrada—. Si es falta al respecte, s'acaba automàticament la mediació. **T**ot el que digueu serà confidencial i no sortirà d'aquí. Teniu la meva paraula.

Estava format per fer-ne i vaig acceptar el repte, tot i que no tenia la seguretat de mantenir la meva imparcialitat fins al final. **N**o obstant això, aquesta mediació crec que va ser la més curta i desastrosa de la meua vida. **V**aig convocar en Marc, en Cristian i en Saïd per parlar amb tranquil·litat sobre les seves desavinences i perquè ho aprofitessin per aclarir tot allò que calgués.

XAVIER GUAL, *El mediador* (fragment adaptat)

Expressió escrita

Pàgina 92

- 1 Resposta oberta. És interessant fer en parella la simulació d'entrevista, per poder-se alternar els papers d'entrevistador i d'entrevistat, per la motivació i la possibilitat d'observar i avaluar.

Les preguntes, de la **2** a la **10**, són de resposta oberta.